

SKOVEN

SEPTEMBER 1985

MÅNEDSSKRIFT UDGIVET AF DANSK SKOVFORENING

NORDISKE MESTERSKABER I SKOVNINGSKONKURRENCER 1985

Afholdes på
Nødebo skovdistrikt
og Skovskolen,
3480 Fredensborg
den 11. og 12.
oktober 1985.

Alle er velkomne - fri entré

PROGRAM:

FREDAG DEN 11. OKTOBER
Kl. 10,00—14,00: Fældning

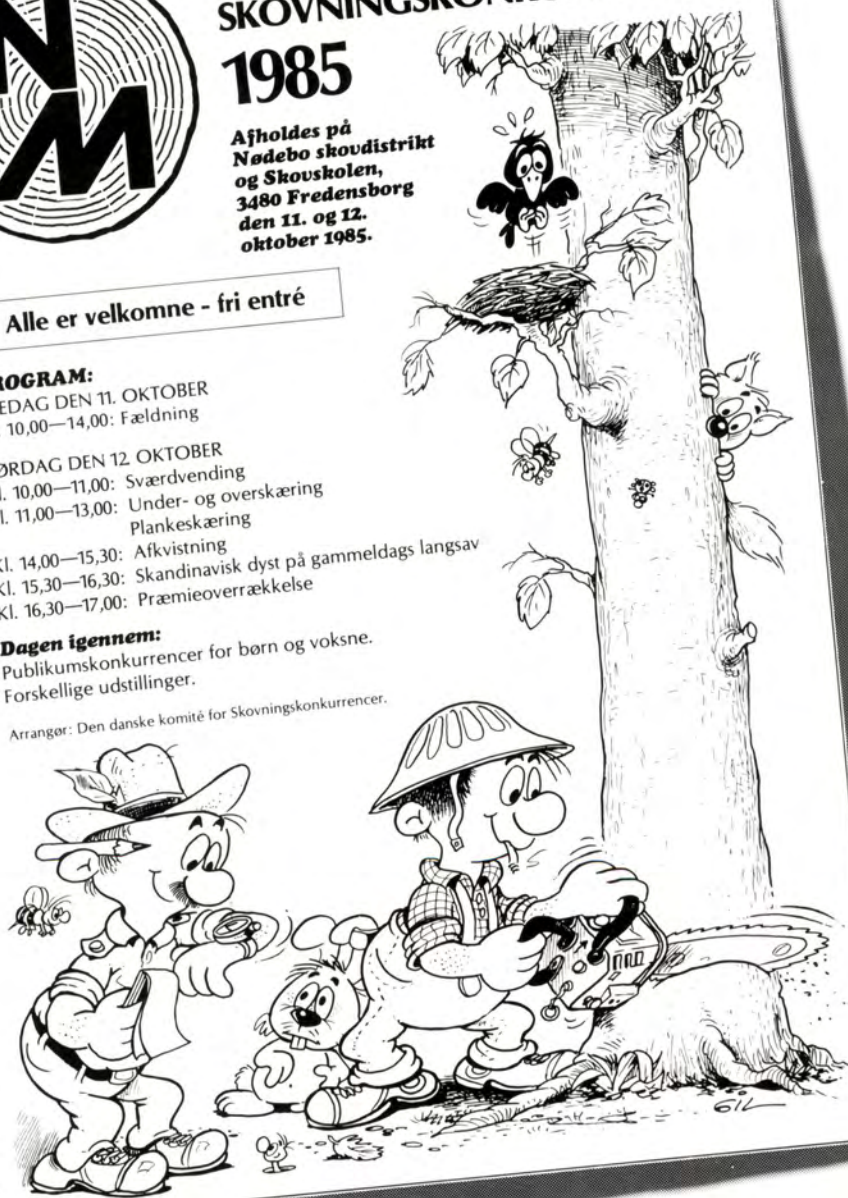
LØRDAG DEN 12. OKTOBER
Kl. 10,00—11,00: Sværdvending
Kl. 11,00—13,00: Under- og overskæring
Plankeskæring

Kl. 14,00—15,30: Afkvistning
Kl. 15,30—16,30: Skandinavisk dyst på gammeldags langsav
Kl. 16,30—17,00: Præmieoverrækkelse

Dagen igennem:

Publikumskonkurrencer for børn og voksne.
Forskellige udstillinger.

Arrangør: Den danske komité for Skovningskonkurrencer.

SKOVEN 9/85 INDHOLD

Lederartikel	227	Landsbyskovbrug i Indien	240	Påbud om driftsplan i Sverige	254
Det Internationale Skovår 1985	229	Der har i en del år været arbejdet med at etablere mindre plantager i tilknytning til indiske landsbyer for at sikre befolkningens forsyning med brænde o.l. samt forhindre erosion. Projektet betegnes stort set som en fiasko af en dansk skovøkonom.		Det kræves, at alle større skovejendomme skal udarbejde driftsplaner hvert 10. år. Reglerne kommenteres af en dansk skovøkonom.	
Plant et træ i Afrika	230				
Hugsten aftagende men stadig stor	231	God planlægning	244	Svenske kommentarer	255
Hugsten var i 1984 20% højere end gennemsnittet for 1979-1981. Hugstens fordeling på træarter og effekter fremgår af en række figurer og tabeller.		Introduktion til skovplanlægning.		- til ovennævnte artikel om driftsplaner.	
Regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug 1984	234	Planlægning med løbende ajourføring	245	Temadag om forstkandidatuddannelsen	258
Dansk Skovforening har analyseret økonomien i privatskovbruget i 1984. Regnskaberne er i nogle egne stadig præget af stormfald, og det konkluderes, at det private skovbrug fortsat befinder sig i en økonomisk trængt situation.		Der er nu udviklet EDB-programmer, som muliggør at skovkort, bevoksningslister og hugstplaner kan opdateres med få års mellemrum, og distriktspersonalet kan drages mere ind i arbejdet.		Den 24. oktober afholdes et foredrags- og debatmøde på Landbohøjskolen.	
Nordiske mesterskaber i skovningskonkurrencer	237	Hovedopgaver på skovbrugsstudiet 1985	249	Litteratur: Udhugning i bøg	260
Se også plakaten på forsiden.				Litteratur:	263
Gensplejsning og miljø	238	Litteratur: 1001 slags træ	251	U-landsbistand til skovbrug	
		18. almindelig vurdering	252	Om danske skovbrugsprojekter i u-lande.	
		Den ny vurdering af skovene finder sted pr. 1. januar 1986, og der sker en del ændringer i fremgangsmåden.		Tidskriftlæsekredse	264
				3 nye film fra SI	264
				Novopan udvider	266
				Klimastatistik juli 1985	267
				Statistikken, som blev påbegyndt i forrige nummer af Skoven, videreføres for juli måned.	

Personalialia:

Afdelingsleder *Iver Nissen* ved Skovskolen, Nødebo har den 15. september 40-års jubilæum som ansat i statens tjeneste.

Jägmästare og godsförvaltare *Boj Højer Jensen*, Trolleholms gods AB (v. Eslöv) fratræder stillingen pr. 1. januar 1986 og efterfølges af afdelingsleder *Esben Møller Madsen*, Dansk Skovforenings PynTEGRØNTSEKTION. Denne tiltræder pr. 1. november 1985, men vil delvis være til disposition for PynTEGRØNTSEKTIONEN resten af året.

Afdelingsleder *Anders H. Petersen*, Dansk Skovforenings økonomisk-statistisk afdeling vil pr. 1. oktober 1985 overtage administrationen af en række sjællandske skovdistrikter, senest *Selsø-Lindholm* skovdistrikt, og han er desuden udpeget som skovsagkyndig vurderingsinspektør i Kreditforeningen Danmark.

Forstkandidat *Niels Peter Dalsgård Jensen*, Økonomisk-statistisk afdeling, tiltræder pr. 1. november 1985 stillingen som skovrider ved *Salten Langsø* skovdistrikt.

Pr. september er der optaget 27 nye skovbrugsstuderende på Landbohøjskolen (heraf regnes 2 som "overbooking"). 95 havde søgt optagelse på studiet. Laveste adgangsgivende kvotient for gruppe 1 (uden erhvervsarbejde) var 9,8.

Som ny afdelingsleder i Dansk Skovforenings økonomisk-statistiske afdeling er pr. 1. oktober 1985 ansat forstkandidat *Henrik Buhl*.

Siden 1. maj 1984 har *Henrik Buhl* været ansat i Dansk Skovforening, hovedsageligt beskæftiget i økonomisk-statistiske afdeling, og med visse opgaver for Skovbrugets Arbejdsgiverforening. *Henrik Buhl* er kandidat fra 1984.

Fra redaktionen

Som tidligere meddelt, udgives SKOVEN fremover omkring den 20. i hver måned. (Da postvæsenet har indtil 5 hverdage til at foretage udbringningen, kan der gå nogle få dage ud over denne dato, før alle abonnenter har bladet i hænde).

Manuskripter kan indsendes til og med den 1. i hver måned. Af hensyn til en jævn produktionsgang på trykkeriet, vil det være en fordel, at manuskripterne, i det omfang det er muligt for forfatterne, er redaktionen i hænde inden den 1. Den 1. i måneden er altså sidste frist for indsendelse.

Der er i øjeblikket forberedelser i gang til at lave postadressering af bladet, hvilket vil lette en sikker udbringning for postvæsenet.

Mere herom senere.

sf og ll

SKOVEN

ISSN 0106-8539

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING
Amalievej 20
1875 Frederiksberg C
Telf. (01) 24 42 66*
Telex 19765 dsh dk
Postgirokonto: 9001964

REDAKTION:

Søren Fodgaard
(ansvarshavende)
Lene Loving
Træffetider:
Daglig fra kl. 8,30-16,30
undtagen onsdag (lukket)

REDAKTIONSUDVALG:

Hofjægermester
V. Bruun de Neergaard
(formand)

Statsskovrider

Steffen Jørgensen

Lektor, lic. agro.

Jens R. Dragsted

Skovrider

Aa. Marcus Pedersen

Forstfuldmægtig

Jens Bjerregaard
Christensen

Direktør

Jens Thomsen

Abonnement

tegnes hos
Dansk Skovforening
Koster for 1985
kr. 178,- (incl. moms)

Medlemmer af
Dansk Skovforening modtager
et eksemplar af Skoven og
Dansk Skovforenings
Tidsskrift vederlagsfrit.

Stof til SKOVEN's
oktober nummer skal indleveres
senest 1. oktober - og gerne før.

Eftertryk med kildeangivelse
tilladt.
Tilmeldt Dansk Oplagskontrol.
Kontrolperiode: 1.10. 83 - 30.6. 84.
Oplag: 3305

Forsiden:

Plakat for Nordiske
mesterskaber i
Skovningskonkurrencer.
Se side 237.

SEPTEMBER 1985

17. årgang

Tryk:
Juelsminde Bogtryk/Offset
Telefon (05) 69 38 11

LEDER

Skovbrugets aktivitet registreres bl. a. ved hugstens størrelse. De langsigtede hugstprognoser angiver et realistisk årligt hugstniveau på ca. 2.1 mio. m³. De seneste års opgørelser fra Danmarks Statistik ligger alle over dette gennemsnit. For 1984 er der registreret ca. 2.6 mio. m³, og vedmassehævningen efter stormfaldene må nu skønnes at have betydet en merhugst for landet som helhed på mere end 2.5 mio. m³. Merhugsten er ujævnt fordelt mellem landsdelene, således at situationen er specielt anstrengt for mange vstdanske nåletræsejendomme.

Det er givet, at den større oparbejdning af nåletræ flere steder er kompenseret ved faldende løvtræhugst, og bøgehugsten har nået et foreløbigt minimum på godt 500.000 m³.

De seneste års gode samarbejde imellem skovene og industrien, bl. a. ved afvikling af stormfaldet har virket positivt på begge sektorer. Der er dog samtidig lidt store tab på træ, som har måttet sælges i den periode, hvor industrien og byggeriet har haft vanskelige konjunkturer.

Vi må nødvendigvis forsøge at genopbygge produktionskapaciteten i de kommende år. Den ældre vedmasse vil formentlig blive fordelt over en længere periode, og hugsten vil derfor blive reduceret i mange skove. Dette kan synes uheldigt, nu da råtræpriserne trods alt er steget noget siden stormfaldsperioden, og der er opbygget en effektiv produktionskapacitet i dansk træindustri, som efterspørger råvarer.

God planlægning vil for en del kunne kompensere nedgangen i hugsten. Mange skovdistrikter vil gennem et godt kendskab til f. eks. træarts- og aldersklasserfordeling utvivlsomt kunne forbedre udnyttelsen af produktionsapparatet og derved styrke økonomien.

De allernyeste planlægningsværktøjer, som bl. a. benytter edb-teknologi, kan håndtere langt flere forudsætninger og variable end tidligere systemer. Ejendomme kan ved at benytte sådanne programmer eksempelvis udarbejde tekniske og økonomiske budgetter.

Man bliver i stand til at forbedre årsplanlægningen og herunder detailplanlægningen overfor savværkerne. Denne forbedring vil kunne omsættes i et bedre økonomisk udbytte, som dog til dels vil være afhængig af, at også den primære træindustri gennemfører en effektivisering og udvikling via bedre planlægning.

Den 39. beretning om privatskovbrugets økonomi er nu udkommet med genskabstal for 1984. Oversigterne er Dansk Skovforenings vigtigste erhvervspolitiske materiale, hvor der medvirker mere end 47% af privatskovbruget over 50 ha. For de deltagende distrikter udarbejdes en særlig del med samtlige distriktsresultater, som bl. a. kan tjene som udgangspunkt for bedriftssammenligning og driftskritik.

Kasseoverskuddet før kapitalomkostninger er i 1984-oversigten på gennemsnitlig 331 kr./ha produktivt areal i hedeplantager, 976 kr. for skovegne vest for Storebælt og 779 kr. for skovegne øst for Storebælt. For både plantager og skove vest for Storebælt ligger hugsten over tilvæksten, og det reelle afkast, hvor man korrigerer for merhugsten, ligger således lavere end det konstaterede „overskud“.

Statistikken dækker selvfølgelig over en stor variation. Udvikling i gennemsnittet, som bl. a. kan sættes i relation til ejendomsvurderingerne, viser en tilsyneladende næsten naturlovmæssig lav forrentning af ejendomsværdierne før kapitalomkostninger og skat på 0,1% til godt 5%.

Formuebeskatning, og efter skattereformen sandsynligvis også indkomstbeskatningen i form af kapitalafkastbeskatning, er for skove og anden fast ejendom afhængig af ejendomsvurderingen. Vurderingen er også beregningsgrundlag ved generationsskifter.

Med årsskiftet 1985/86 træder en ny vurdering i kraft, nemlig den 18. almindelige vurdering, for første gang en ren kontantvurdering. Vi må frygte, at der med 18. almindelige vurdering fremkommer et nyt beskatnings- og afgiftsgrundlag, der stiller erhvervet vanskeligere, bl. a. på grund af det i skattereformen ændrede grundlag for formue- og hermed skatteeftersøgning.

Generationsskifteomkostningerne må påregnes at stige, bl. a. på baggrund af, at det såkaldte generationsskifteudvalg sikkert færdiggør sit arbejde, før der kan ventes ændringer i afgifter og afgiftsgrundlag.

Dansk Skovforening vil overfor ministre og politikere presse på for at generationsskifteproblemerne løses hurtigt og effektivt.

Det må anbefales, at man i de tilfælde, hvor et generations-skifte er forestående, sammen med revisor, advokat og andre rådgivere tager det op til overvejelse at skifte, før der foretages en ny vurdering. På det nugældende grundlag vil der efter et mest begunstiget skifte af en uprioriteret ejendom være en rentebyrde på ca. 600-700 kr. pr. ha pr. år. Dette beløb gælder for en ejendom med en gennemsnitlig vurdering på 20.000 kr. pr. ha og en finansiering af afgifter via realkredit. Dette tal kan f. eks. sættes i relation til ovennævnte regnskabstal fra regnskabsstatistikken.

Med generationsskifteafgifter der ligger på 32% ved værdier over 1 mio. kr. og beskatning, som for mange skovbrug betyder indkomst- og formueskat på 78% eller mere, ser vi frem til lovændringer, som vil give erhvervet forsvarlige vilkår på det lange sigt.

Skattereformen er udsprunget af noget nær generel enighed om, at ca. 73% i marginal indkomstbeskatning er ødelæggende, specielt for erhvervsvirksomheder. Reformpartierne har vist vilje til reduktion af satserne, ganske vist med en vis modifikation ved ændring af fradragenes værdi.

Det er derfor overraskende for os, at samme kreds af politikere ikke har anerkendt problemerne for virksomheder, som

rammer skatteloftet på ca. 78%. Dette problem er endnu mere alvorligt, når man er opmærksom på, at der ikke er tale om en marginalsat af sidst tjente krone, men en gennemsnitsskat af hele indkomsten. Med skattereformen reduceres højeste marginalsats til 62-68%, og det vandrette skatteloft på 78% er om muligt blevet endnu mere iøjnespringende.

Reformaftalen omtaler, at det „vandrette“ skatteloft skal holdes uændret. Vi må her gå ud fra, at man fortsat vil bevare en indkomstopgørelse i relation til skatteloftet, hvor der som hidtil er fradragsret for renter m.m. for hele indkomstfæren.

Såfremt man ved det vandrette skatteloft i stedet agter at arbejde med begrænset mulighed for at fradrage renter m.m., så vil der med dette udløses en merskat - vel reelt en formueskat - af forskellen mellem dagens værdi af f. eks. overskydende renteudgift og reformens værdi. Denne formueskat vil være 78%.

Reformteksten skal i de næste uger udmøntes i lovforslag, og vi vil i denne afgørende fase forhåbentlig få konstruktive reaktioner på den dokumentation vi i øjeblikket lægger frem for politikerne.

Jens Thomsen.

JUNCKERS INDUSTRIER A/S søger FORSTKANDIDAT

I anledning af den forestående pensionering af Henning Jørgensen, Orehoved, søges en forstkandidat til varetagelse af relationerne mellem Junckers Industrier A/S og skovene i ind- og udland - herunder især indkøb af finerkævlere til virksomhederne i Orehoved og Lauterbach.

Skriftlig ansøgning bedes sendt til:

**Personaleafdelingen
Junckers Industrier A/S
4600 Køge**

SKAL SKOVEN TRIMMES? SÅ KONTAKT FIRMA SKOVTRIM

Skovning og terræntransport udføres.
Vi kommer over hele Nord- og Midtjylland.

Ring og få et uforpligtende tilbud.

Træffes efter kl. 17.00
og mandage mellem 7.00 og 10.00

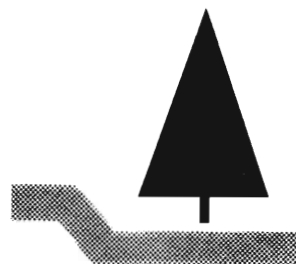
SKOVTRIM

Tryvej 153 . Try . 9750 Østervrå
Telefon 08 - 95 63 37
Biltelefon 049 - 71289

Alt i nåletræsplanter

Prisliste tilsendes gerne.
Tilbud ved større partier.
Tilsluttet Herkomstkontrollen.

ØRTING FORSTPLANTESKOLE

Forstkandidat Anker Gold
Horsensvej 201 - 8300 Odder
Telefon (06) 55 41 07

Det Internationale Skovår 1985

FAO har erklæret 1985 for Internationalt Skovår. I den forbindelse er sat en række aktiviteter i gang i Danmark, især en kampagne af Røde Kors med titlen „Plant et træ”. I tilknytning hertil arrangerer Statsskovvæsenet i efterårsferien en række skovture over hele landet. En anden del af Røde Kors-kampagnen består af udgivelse af en række skolebøger, som omtales på næste side.

Af NIELS ELMERS KOCH, Skovstyrelsen.

FAO's Råd har på baggrund af de verdensomfattende skader på skovene og i forbindelse med den 9. Verdensskovkongres i juli 1985 i Mexico erklæret 1985 for *Internationalt Skovår*. EF-kommissionen har tilsluttet sig denne erklæring.

Udover at fremsende erklæringen på et meget sent tidspunkt og opfordre medlemslandene til at øge informationsarbejdet om skovenes betydning har de to organisationers koordinerede indsats imidlertid været yderst begrænset.

Der synes desuden at være gået inflation i at erklære forskellige år for internationalt-et-eller-andet. FN har således også udråbt 1985 til *Internationalt Ungdomsår* og foreslår i den anledning, at unge får mulighed for at deltage i træplantning og lignende aktiviteter.

Statsskovvæsenets hidtidige indsats
Blandt andet fordi disse erklæringer er fremsat meget sent, har den danske indsats i forbindelse med *Det Internationale Skovår* hidtil været begrænset.

Statsskovvæsenet har fremstillet et særligt *frankeringsstempel*, som Skovstyrelsen, Miljøministeriets Departement og flere skovdistrikter benytter i indeværende år. Stempellet, der er vist i figur 2, kan frit benyttes af andre interesserede.

Der er udgivet et nyt *oversigtskort*, der viser den geografiske placering af stats- og privatskovbrugets vandretursfoldere. Kortet blev desuden optaget i DSB's blad „Ud og Se”, april-maj 1985 (oplag: 200.000).

På årets 4 nye vandretursfoldere fra Statsskovvæsenet samt på 4 nye reviderede udgaver af gamle foldere blev der trykt: „Udgivet i ”Det Internationale Skovår” 1985”.

Statsskovvæsenet har endvidere i 1985 generelt og på alle niveauer forsøgt fortsat at styrke sin udadvendte virksomhed - ikke mindst naturskole-tanken. Dette arbejde er en længere varende proces, hvor der selvsagt ikke kan forventes større konkrete resultater i det enkelte år.

Samarbejde med Røde Kors

Dansk Røde Kors har iværksat en *træplantningskampagne* i Afrikas ørkener

med det formål at afhjælpe hungersnøden i disse områder. Træer er jo som bekendt en betingelse for produktionen og tilberedelsen af fødevarer i store dele af verden - ikke mindst i troperne.

Statsskovvæsenets største samlede indsats i forbindelse med *Det Internationale Skovår* og *Det Internationale Ungdomsår* sker i et samarbejde med Røde Kors efter følgende principper:

- 1) Statsskovvæsenet har arrangeret 138 skovture fordelt over hele landet i skolernes efterårsferie, dvs. fra og med lørdag den 12. og til og med søndag den 20. oktober 1985.
- 2) Een (evt. to) af Statsskovvæsenets funktionærer vil lede hver tur, der vil foregå som vandreture af 2-3 timers varighed på Statsskovvæsenets arealer. Under turene vil Statsskovvæsenets mangesidige virke (produktion, friluftsliv, natur- og miljøbeskyttelse) blive belyst, og der vil på flere ture blive mulighed for at deltage i træplantning eller andre af Statsskovvæsenets aktiviteter.
- 3) Røde Kors præsenterer dette arrangement i sit såkaldte „Familiemagasin”, der omdøles til samtlige danske husstande i begyndelsen af oktober 1985 (oplag: 2,3 mill. eksemplarer). Udover en omtale af turene vil bladet indeholde en artikel om Statsskovvæsenet og om skovenes herligheder. De rene produktionsomkostninger ved mangfoldiggørelsen af denne information beløber sig til ca. 1/4 mill. kr., der afholdes af Røde Kors. Desuden omtales arrangementet sammen med andre artikler om skovbrug i Røde Kors' *Skoleavis*, der i september udsendes til samtlige landets skoler (oplag: 75.000).
- 4) Tilmelding til turene sker pr. telefon til Røde Kors senest 3 dage før den enkelte turs afholdelse. Fra Røde Kors tilsendes *adgangskort* til turen, idet det maksimale antal deltagere pr. tur begrænses til mellem 30 og 50. På adgangskortene er det præcise mødested beskrevet sammen med eventuelle andre praktiske oplysninger om den pågældende tur (f.eks. om der er et busstoppested i nærheden af mødestedet).
- 5) Statsskovvæsenet gennemfører turene *gratis*. Statsskovvæsenet og

Figur 1.
FAO's bomærke for Det Internationale Skovår.

Røde Kors opfordrer imidlertid til, at man støtter Røde Kors' „Plant et træ i Afrika”-kampagne ved at købe et såkaldt træplantningsdiplom à kr. 15 for hver voksen deltager i Statsskovvæsenets ture.

Et værdifuldt arrangement

Hele dette arrangement bærer præg af et forsøg. Statsskovvæsenet har ikke tidligere *arrangeret* ledede skovture i så stort et omfang, og det er vanskeligt at gætte, hvor mange deltagere der vil melde sig.

Imidlertid er Statsskovvæsenet inde i en brydningstid, hvor der fra forskellig side undertiden stilles spørgsmålstegn ved skovvæsenets evner og lyst til at varetage opgaver med befolkningens friluftsliv. Alene af denne årsag kan arrangementet vise sig at være værdifuldt. □

Værn om skoven.
Også i 1985:
Det Internationale
Skovår.

Figur 2.
Statsskovvæsenets nye frankeringsstempel.

Plant et træ i Afrika

- Afrika skal ikke være en permanent bistandskunde. Det er ikke nok at tage ud og uddele madvarer og løse de helt akutte problemer. Vi må også se på nogle af årsagerne til sultkatastroferne, siger Røde Kors' generalsekretær Eigil Pedersen.

- En af årsagerne er den stadige nedbrydning af miljøet, som gør at sulten bliver stadigt alvorligere, hver gang vi kommer ud. Derfor har vi for et stykke tid siden startet kampagnen „Plant et træ” som et bidrag til at standse ørkenens fremmarch. Jeg tror, vi har gode muligheder for at nå ud, fordi vi er repræsenteret overalt i verden.

Som et led i udbredelsen af kendskabet til sultproblemerne har Røde Kors fornylig udgivet en serie på 5 skolebøger, som fortæller om Afrikas problemer og er tiltænkt undervisningen i forskellige fag i folkeskolen:

BIOLOGI: GRØN PLANET ELLER GOLD ØRKEN? Bogen giver den biologiske baggrund for katastroferne. Den fortæller om fotosyntesen, savannens plante- og dyreliv og om årsagerne til træernes forsvinden. Skovene trues af rydning, afbrænding, gedehold, overgræsning m.v. Endelig gives der en række forslag til, hvad man kan gøre for at vende udviklingen, bl.a. indføre andre husdyr, der kan klare tørken, udnytte de vilde dyrearter,

som giver større udbytte end tamkvæget, nye afgrøder, kunstvanding, og selvfølgelig plantning.

SAMTIDSORIENTERING: TØRKE ER IKKE HELE SANDHEDEN. Bogen fortæller om den historiske, politiske, sociale og demografiske baggrund for sultkatastroferne. Om landbrugets driftsformer, som ændres og dermed kan forstyrre den økologiske balance. Om det traditionelle afrikanske samfunds opbygning. En fejlslagen landbrugspolitik, der betyder, at bønderne efterhånden får for lidt for deres varer, så de ikke motiveres til at producere ud over eget forbrug. Endelig gives der et eksempel på, hvordan udviklingen er forløbet i Mauretanien i de sidste 100 år.

GEOGRAFI: KLIMA PÅ AFVEJE. Der gives en elementær indføring i de forhold, som bestemmer klimaet, og der fortælleres om Afrikas klima og klimaets betydning for udbredelsen af ørkenen.

DANSK: AFRIKA HAR ORDET. En samling af tekster skrevet af afrikanere og europæere om unges tilværelse i Afrika, om dyreliv og natur og om afrikansk kunst.

ENGELSK: ENGLISH IN AFRICA - THE AFRICAN WAY. Et bredt udvalg af tekster fra Afrika - noveller, historier for børn, avisudklip, folkeoplysning om, hvordan børn kan plante træer og dyrke jorden, se f.eks. tegneserien fra Young Farmers Club, der viser dyrkning af bønner.

Bøgerne er saglige og velskrevne og når på den relativt begrænsede plads at komme ind på mange emner. De er skrevet med henblik på undervisningen

i 8. - 10. klasse, men kan udmærket læses af voksne, som ønsker en saglig og let tilgængelig indføring i Afrikas problemer. Især kan de to første bøger anbefales.

De tre første bøger er på 64 sider og koster 55 kr. De to sidste er på 96 sider og koster 65 kr. Hele serien koster 250 kr. De købes hos Dansk Røde Kors, Informationsafdelingen, Dag Hammarskjølds Alle 28, 2100 Kbh. Ø, Tlf. 01 - 38 14 44.

Få Stihl over din motor-sav

Obs!
Stadig til
-84 priser

STIHL®
ROLLOMATIC
Made in West Germany

Den bedste kæde til alle fabrikater

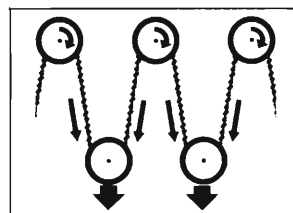
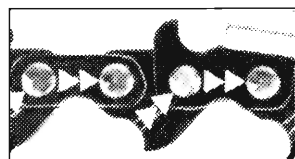
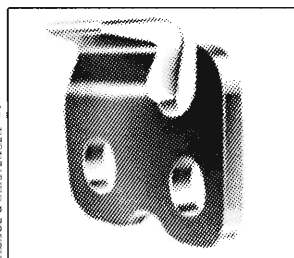
Oilomatic - den skarpe tand
Den specielle hårdforchromede skæretand er robust og giver højeste skæreydelse. Skærer lige godt i hårdt og blødt træ. Let at file med alm. rundfil.

Oilomatic systemet giver STIHL kæder længere levetid
Små oliekanaler er præget ind i leddene på alle Stihl kæder. Med hjælp fra centrifugalkraften sørger de for at smøreolien gælder netop de steder mellem kæde og sværd, hvor det betyder alt. Derfor har den patenterede Stihl -

oilomatic-kæde bevisligt længere levetid end almindelige kæder.

STIHL oilomatic er gennemprøvet kvalitet
For at give Dem størst sikkerhed gennemprøves kæderne

inden de forlader fabrikken. Hertil anvender STIHL, som den eneste, for-stræknings-systemet, der sikrer mod svagheder i metal, sikrer fasthed i kæden, sikrer kæden længere levetid.

STIHL®
over arbejdet

F.L.Bie / BIE

Valdemarsgade 14
1665 København V
Tlf. (01) 31 31 41

Hugsten aftagende men stadig stor

Hugsten var i 1984 0,38 mio. m³ mindre end i 1983, svarende til et fald i hugsten på 13%. 1984 hugsten var alligevel stor, således ca. 20% højere end gennemsnittet i treårsperioden 1979-1981.

Af HENRIK BUHL, Dansk Skovforening.

Danmarks Statistik har på grundlag af indberetninger fra samtlige skove større end 50 ha samt fra et udsnit af skovene mindre end 50 ha beregnet den samlede hugst i 1984 til 2,57 mio. m³ fastmasse, 379.000 m³ mindre end året før.

Af fig. 1 og af tabel 2 ses, at den væsentlige del af faldet i hugsten stammer fra et fald i nåletræhugsten på 343.000 m³. Heraf udgør faldet i tømmerhugsten 249.000 m³. Hugsten i 1984 var ca. 20% større end gennemsnittet i treårsperioden 1979-1981, hvor hugsten endda var noget større end gennemsnittet for 70-erne. Omend nåletræhugsten er reduceret, er det dog alene den stadigt store hugst af nåletræ, der bevirker at den samlede hugst i 1984 er noget større end i perioden 1979-81. Bidragende til den store nåletræhugst er dels stormfaldet i januar 1984 - som primært ramte Jylland - dels eftervirkninger fra de foregående års stormfald. Det vil derfor ikke være rigtigt at drage nogen generel konklusion for tendensen i totalhugsten i Danmark.

Af fig. 1 fremgår hugsten af henholdsvis bøg og nåletræ for perioden 1979-1984. Figuren viser, at det er den

store nåletræhugst, der medfører, at den totale 1984-hugst ligger over niveauet fra før 1981-stormfaldets oparbejdning.

Af tabel 1 fremgår sammensætningen af 1984-hugsten fordelt til forskellige effekter og til forskellige skovstørrelseskategorier i Jylland og på Øerne. Hugsten er opgjort i m³ fastmasse. Fra 1982 til 1983 faldt hugsten væsentligt mere i Jylland end på Øerne. Relativt set var faldet i hugsten fra 1983 til 1984 næsten ens i de to områder nemlig ca. 13%.

Tabel 2 viser hugstens fordeling til trægrupper for perioden 1979 til 1984. Det fremgår af tabellen, at hugsten af eg er steget med 6.000 m³ (ca. 9%), således at hugsten i 1984 var på niveau med hugsten i 1979-80, hvor den lå højt i forhold til den foregående 10-års periode. Hugsten af andet løvtræ er steget med 24.000 m³ til 157.000 m³ og var i 1984 større end i noget andet år siden 1967. For såvel eg som for andet løvtræ fordeler den absolutte hugststigning sig næsten ligeligt på gavntre og på brænde set i forhold til 1983.

Tabel 3 viser størrelsen af hugsten i forskellige skovstørrelseskategorier (<50 ha, 50-250 ha og >250 ha). I mod-

sætning til udviklingen fra 1982 til 1983, hvor faldet i hugsten fordelte sig ligeligt på de tre kategorier, har udviklingen fra 1983 til 1984 resulteret i en stigning i hugsten i småskovene på 13%, medens hugsten i skove fra 50-200 ha er faldet med 10% og i skove større end 250 ha er faldet med 17%. Af tabel 1 ses, at tendensen med hugststigning i småskovene og reduceret hugst i skove større end 50 ha gælder i såvel Jylland som på Øerne. Efter at hugstandelen for skove på over 250 ha i 1982-1983 var større end i de nærmest foregående, var de store skoves hugstandel i 1984 på samme niveau som før 1982.

Som tidligere ligger den gennemsnitlige hugst pr. ha bevokset areal i skove under 50 ha væsentligt lavere end i de større skove. I 1984 var hugsten i småskovene 3,5 m³/ha, i skove fra 50-250 ha 6,2 m³/ha og i skove større end 250 ha 7,6 m³/ha (beregnet på grundlag af de bevoksede arealer optalt af Danmarks Statistik i 1976).

Bøg

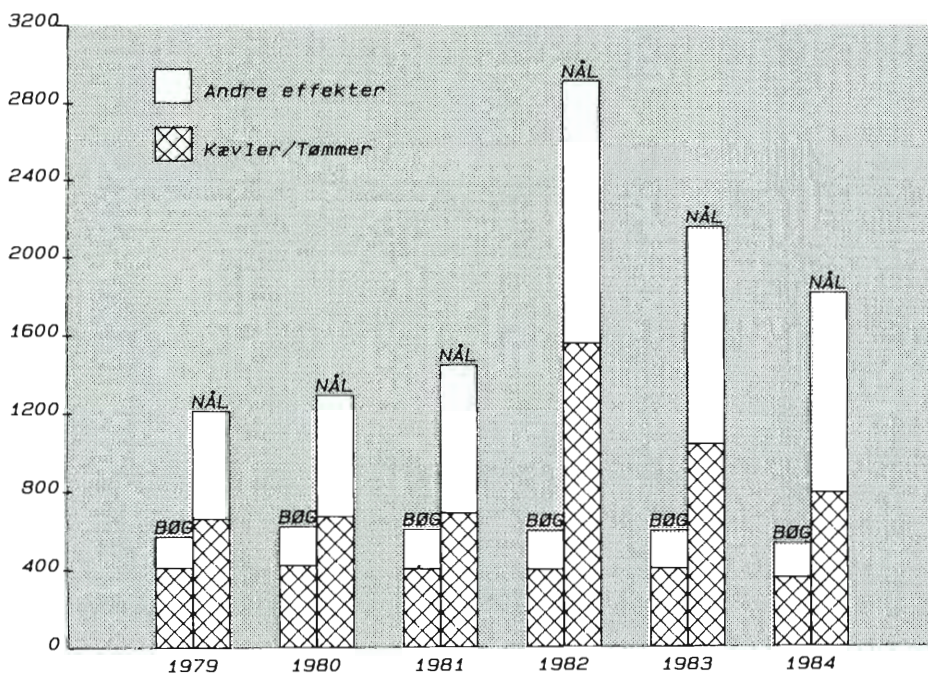
Bøgetræhugsten var i 1984 526.000 m³ og dermed noget lavere end i de foregående fem år, hvor hugsten lå omkring 600.000 m³ om året.

I figur 1 er der angivet, hvor stor en del af hugsten der udgøres af kævler/tømmer og af andre effekter. Bøgehugstens kævleandel har i den sidste fem-årsperiode ligget ret konstant på ca. 2/3.

Den reduktion på ca. 66.000 m³, der er sket i bøgehugsten fra 1983 til 1984, hidrører alene fra en reduktion i hugsten af gavntre. Hugsten af finer og savværkskævler er faldet 21.000 m³ (11%), hugsten af industrikævler er faldet 26.000 m³ (13%) og hugsten af industritræ er faldet 16.000 m³ (30%). På Øerne er bøgehugsten faldet 41.000 m³ (10%), medens den i Jylland er faldet 24.000 m³ (14%).

Bøgehugstens relative fordeling til effekter, som er fremstillet grafisk i figur 2, viser, at der i forhold til 1983 er sket en svag forøgelse af andelen af finer- og savværkskævler og af cellulosestrå. Andelen af Juncker- og svellekævler er faldet noget. Brændeandelen (sum af brænde og flis) faldt fra 1982 til 1983 for første gang i en længere årrække, nemlig fra 24% til 23%. I 1984 var brændeandelen oppe på 26% af den samlede bøge-

Figur 1. Danmarks hugst af bøg og nåletræ 1979-1984 (1000 m³).

Effekter	Øerne			Jylland			Hele landet					
	Skovens størrelse			I alt			Skovens størrelse			I alt		
	-50 ha	50-250 ha	250 ha og der- over				-50 ha	50-250 ha	250 ha og der- over			
100 m ³												
Bøg												
Finér- og savværkskævlér	67	198	1063	1328	79	64	292	435	146	262	1395	1763
Industrikævlér	36	116	1173	1325	40	39	343	423	76	155	1516	1747
Industritræ	4	19	250	273	3	12	78	93	7	31	328	366
Andet gavntræ	-	3	10	12	3	1	2	5	3	3	11	18
Gavntræ ialt	107	335	2496	2938	125	116	715	956	232	451	3210	3894
Brænde ialt	105	179	565	849	186	93	222	501	291	272	787	1350
Skovflis ialt	1	5	11	16	0	1	2	4	1	6	13	20
I alt	213	519	3071	3803	311	211	939	1460	524	730	4010	5264
Eg												
Finér- og savværkskævlér	3	22	179	204	1	7	46	54	5	29	225	259
Industrikævlér	4	10	169	183	2	3	36	41	6	13	205	224
Industritræ	-	1	57	58	1	1	18	20	1	2	74	78
Andet gavntræ	-	2	22	24	1	1	18	20	1	2	41	43
Gavntræ ialt	8	35	427	469	5	11	118	135	13	46	545	604
Brænde ialt	6	21	142	169	12	12	30	54	18	33	172	223
Skovflis ialt	1	-	0	1	-	-	0	0	1	-	1	1
I alt	14	56	569	639	17	23	149	189	31	80	717	828
Andet løvtræ												
Finér- og savværkskævlér	3	32	122	157	25	11	50	86	28	43	171	242
Industrikævlér	9	27	156	193	13	4	51	68	22	32	207	261
Industritræ	6	13	113	131	33	3	47	83	39	15	160	214
Andet gavntræ	0	1	2	3	1	1	3	5	1	2	5	8
Gavntræ ialt	18	73	393	484	71	19	150	241	89	92	543	725
Brænde ialt	98	86	295	479	174	55	116	345	272	141	411	824
Skovflis ialt	5	1	9	15	0	1	2	3	5	2	10	17
I alt	121	160	697	978	245	75	268	588	366	236	964	1566
Nåletræ												
Tømmer, bånd, spær	61	153	1506	1721	895	861	4361	6117	956	1014	5867	7838
Lægter, stager, stakitter	6	4	38	48	11	14	97	121	17	19	135	170
Industritræ	66	222	2326	2613	1203	909	3852	5966	1269	1131	6178	8578
Andet gavntræ	0	3	27	30	33	32	39	104	34	35	66	135
Gavntræ ialt	133	382	3897	4412	2143	1817	8349	12.308	2276	2199	12.246	16.721
Brænde ialt	65	25	100	140	421	111	332	864	486	136	432	1054
Skovflis ialt	2	6	22	30	32	72	123	228	35	79	145	258
I alt	200	413	4019	4633	2596	2000	8804	13.400	2796	2413	12.823	18.033
Løv- og nåletræ												
i alt 1984	549	1149	8355	10.053	3169	2309	10.159	15.638	3718	3458	18.515	25.691
Løv- og nåletræ												
i alt 1983¹	504	1214	9887	11.605	2773	2642	12.457	17.872	3278	3856	22.344	29.477

¹ 1983 tallene er ekskl. skovflis.

Tabel 1. Hugsten i skove og plantager 1984 fordelt efter skovens størrelse.

Tabel 2. Hugstens fordeling til træarter 1979-1984

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
	<i>1000 m³</i>					
Bøg	570	620	602	594	592	526
Eg	86	82	75	65	77	83
Andet løvtræ	138	151	138	136	133	157
I alt løvtræ	794	854	815	795	802	766
Nåletræ	1215	1285	1441	2902	2146	1803
Samlet hugst	2009	2139	2256	3697	2948	2569

Tabel 3. Hugstens fordeling til skovenes størrelse.

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
	<i>1000 m³</i>					
Småskove under 50 ha	300	329	323	412	328	372
Skove på 50-250 ha	258	286	326	474	386	346
Skove større end 250 ha	1451	1524	1607	2811	2234	1852
I alt	2009	2139	2256	3697	2948	2569

hugst. Absolut set er der kun sket en ganske svag stigning i hugsten af bøgebrænde (se figur 4).

Nåletræ

Som det fremgår af figur 1, var nåletræhugsten i 1984 trods faldet fra 1983 stadig betydeligt over niveauet fra årene 1979-1981, hvor hugsten var ret upåvirket af stormfald. 1984-hugsten af nåletræ var 37% højere end gennemsnittet for 1979-1981.

Der er fra 1982 over 1983 til 1984 sket et fald i tømmerandelen fra 53% over 48% til 43%. I perioden 1979-1981 var tømmerandelen ca. 51%.

Fra 1983 til 1984 er hugsten af tømmer faldet med 249.000 m³ svarende til et fald på 24%, men tømmerhugsten ligger alligevel 100.000 m³ højere end i 1981. Hugsten af cellulosetræ er faldet med 124.000 m³ svarende til 20% altså relativt set næsten lige så meget som tømmerhugsten. Det eneste effekt for, hvilket der har været en stigende hugst, er spånpladet træet, idet hugsten er steget med 71.000 m³ svarende til en forøgelse på 63%. Den store forøgelse skal dog ses i lyset af, at hugsten af spånpladet træ faldt kraftigt fra 1981 til 1983 nemlig med 77.000 m³.

Flis

Som noget nyt har Danmarks Statistik i 1984 foretaget en særskilt registrering af hugsten af flis.

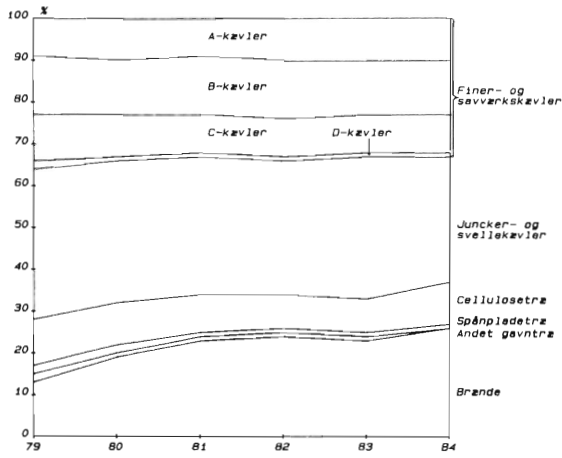
Ifølge de registreringer der er sket, skulle den samlede hugst af flis i 1984 have været på 30.000 m³, hvilket svarer til ca. 90.000 rm.

Ifølge Skovteknisk Institut ligger forbruget af brændselsflis dog væsentligt højere.

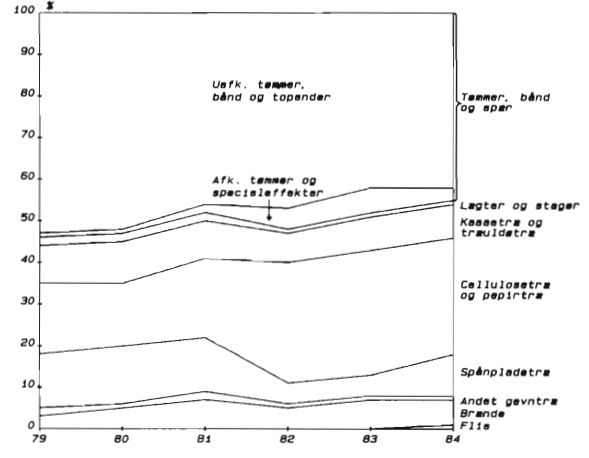
For nåletræ udgør hugsten af flis ifølge registreringerne 26.000 m³ fastmasse svarende til en flisandel på 1,4% af nåletræhugsten.

Brændehugsten har i tidligere registreringer i et vist omfang omfattet flis-hugsten. Sammenligner man summen af flis- og brændehugsten af nåletræ i 1984 med hugsten af nåletræbrænde i 1983 spores der et svagt fald nemlig på 7.000 m³ svarende til 5%. Af figur 4 fremgår, at bøgebrændehugsten i 1984 atter (som før 1983) var større end hugsten af nåletræbrænde (for begge vedkommende sum af egentlig brænde og flis).

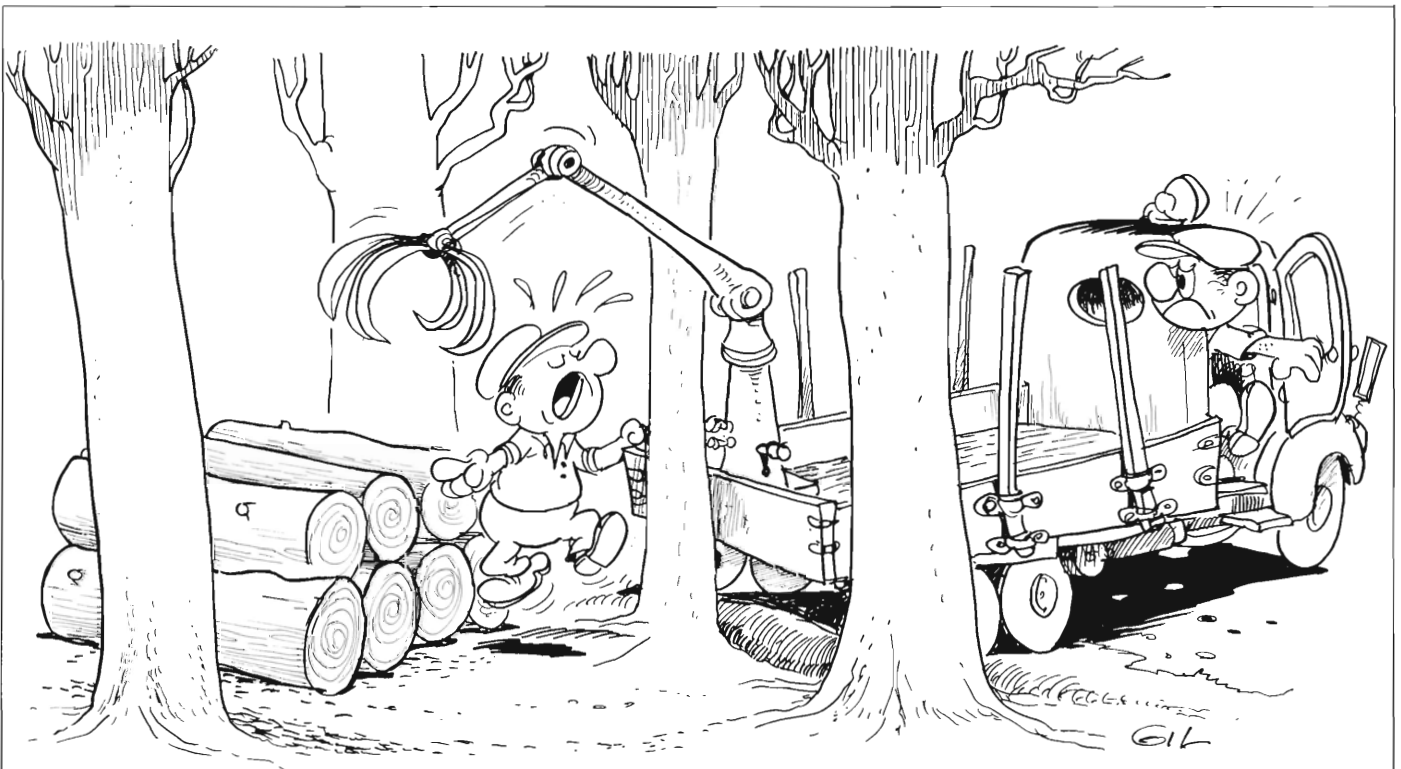
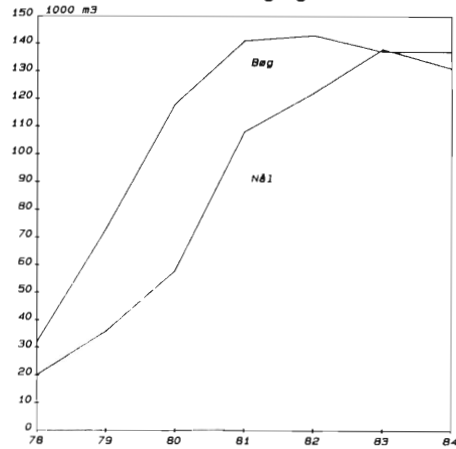
Figur 2.
Fordeling af bøgehugsten til effekttyper.

Figur 3.
Fordeling af nåletræhugsten til effekttyper.

Figur 4.
Brændehugsten for bøg og nål 1978-84.

Det er sandelig en fløv en,
når der stables helt i skoven!

JJ
JUNCKERS
Junckers Industrier A/S, 4600 Køge, Tlf. (03)65 18 95

Regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug 1984

Dansk Skovforening udarbejder hvert år regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug. Oversigterne er et af erhvervets betydende aktiver, både for de enkelte distrikter og når forskellige myndigheder skal informeres om skovbrugets økonomiske vilkår. Den seneste beretning, nr. 39, der er udsendt i juli/august måned, kommenteres i følgende artikel.

Af afd.leder ANDERS H. PETERSEN og forstkandidat ERIK ELINGÅRD-LARSEN, Dansk Skovforening.

Dansk Skovforening har for nylig udsendt privatskovbrugets regnskabsoversigt for 1984, hvori de ændringer, der blev foretaget i 1983-udgaven er bevaret. Det drejer sig om selvskovning og sankning, der nu er særskilte poster, og om kulturomkostninger i forbindelse med pyntegrønt, der nu er indeholdt i dækningsbidraget ved pyntegrønt.

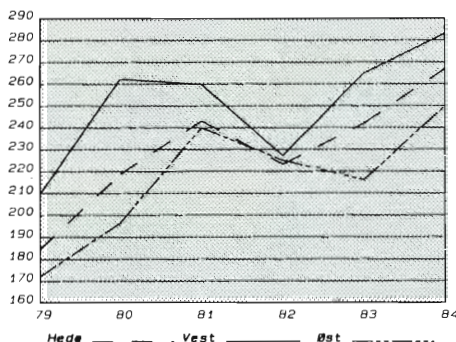
Regnskabsoversigterne bygger på regnskabsmæssige oplysninger for ca. 47% af det privatejede skovareal, bestående af skovejendomme over 50 ha. I beretningen indgår materiale fra kalenderårsregnskaber 1984 og fra 1983/84-regnskaber. Beretningens tal er for de gamle skovegne stadig præget af oprydning og reetablering efter stormfaldet i 1981, omend i mindre grad end i de to foregående år. Regnskabstallene for 1984 må derfor i disse områder ses som udtryk for, at privatskovbruget befinder sig i en overgangsfase med tilnærmelse til mere normale driftsforhold. For hedeplantagerne er resultaterne kraftigt præget af januarstormen i 1984.

Ejendoms karakteristisk

Ejendomsværdien for ejendomme vest for Storebælt er steget svagt, gennemsnitligt 1%; ejendomme øst for Storebælt og hedeplantager dog noget mere, gennemsnitligt 4%. Der er en tendens til at ejendomme mindre end 100 ha er steget mest, op til 8%.

I tabel 1 ses, at hugsten i 1984 i de gamle skovegne har nærmet sig normale tilstande med en hugst lige omkring tilvæksten.

For hedeplantagerne er der tale om

Figur 2. Gennemsnitlig salgspris for nåletræ i kr./kbm. 1979-1984.

en betydelig vedmassehævning med en hugst, der udgør 143% af tilvæksten. Januarstormen i 1984, der især ramte hedeegnene hårdt, kan i kombination med en ikke afsluttet oprydning efter 81-stormfaldet være forklaringen på denne vedmassehævning.

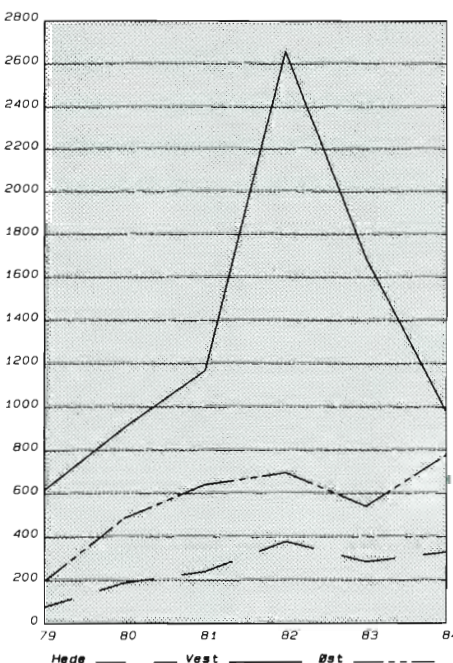
Nykulturarealet for alle ejendoms-kategorier i de gamle skovegne androg 2,6 ha pr. 100 ha produktivt areal, hvilket er det samme som i 1983. I hedeplantagerne steg nykulturarealet fra 2,1 ha i 1983 til 2,3 ha i 1984, begge tal pr. 100 ha produktivt areal. Med et nykulturareal på 1,4 ha pr. 100 ha produktivt skovareal i 1982 må disse tilplantningsstørrelser ses som et tegn på en fortsat tilplantningsaktivitet på stormfaldsarealerne.

Nykulturarealets fordeling til træarter var således i de gamle skovegne:

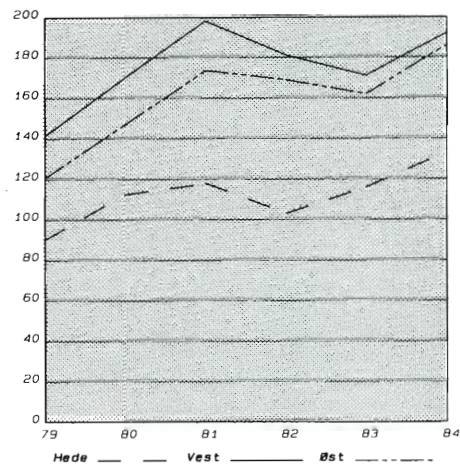
Løvtræ	23%
Nåletræ	63%
Pyntegrønt	14%

Pyntegrøntandelen er uændret i forhold til 1983, mens løvtræsandelen er steget knapt 10% på bekostning af nåletræet.

I hedeplantagerne har tendensen væ-

Figur 3. Kasseoverskud ialt i kr./ha i perioden 1979-1984.

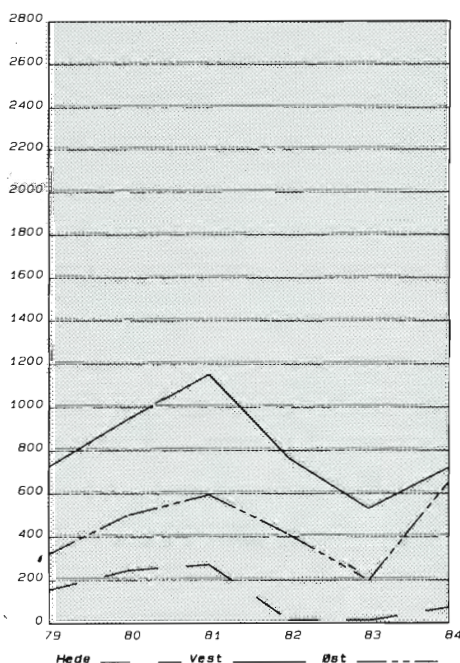
Figur 1. Dækningsbidrag i kr./kbm. for alle træarter, 1979-1984.

ret en øget tilplantning med løvtræ og pyntegrønt, med en tilsvarende tilbagegang for nåletræet.

Dækningsbidrag træproduktionen

Ved dækningsbidrag ved træproduktion forstås i regnskabsoversigterne salgsindtægterne fratrukket de direkte pålidelige stykomkostninger (skovning og transport til fast vej) samt kulturomkostningerne, som kun delvis varierer med hugstens størrelse. Vedligeholdelse af vej og vand m.v. henføres som i 1983 til generalomkostningerne.

Af tabel 2 fremgår for de gamle skovejendomme vest for Storebælt, at dækningsbidraget ved træproduktion har fortsat sit fald fra det høje niveau i 1982, 3.167 kr. (ikke vist), over 2.279 kr. i 1983 til 1.435 kr. i 1984, opgjort pr. ha produktivt areal.

Figur 4. Det hugstkorrigerede kasseoverskud i kr./ha i perioden 1979-1984.

For de gamle skovejendomme øst for Storebælt og for hedeplantagerne er der derimod tale om en moderat stigning i samme periode.

Dækningsbidraget ved træproduktion pr. ha produktivt areal afhænger udover antallet af skovede m³ pr. ha også af det opnåede dækningsbidrag pr. m³, der skoves. For at analysere dette nærmere indeholder regnskabsoversigten en træartsvis dækningsbidragsanalyse, der i 1984-oversigten bygger på en samlet hugst af 556.000 m³ i de gamle skovegne og 171.000 m³ i hedeplantagerne.

Figur 1 viser udviklingen for det gennemsnitlige dækningsbidrag i kr. pr. m³ for alle træarter i perioden 1979-84.

Efter et fald i de to år lige efter 81-stormfaldet er dækningsbidraget igen nået op på samme niveau som i perioden lige op til stormfaldet.

Den gennemsnitlige salgspris for alle træarter er i forhold til 1983 steget med 15% øst for Storebælt og 12% vest for Storebælt, mens den kun er steget 10% for hedeplantagerne.

Analyserne viser at den gennemsnitlige salgspris for bøg er steget 16% øst for Storebælt mod 10% vest for Storebælt.

Middelprisen for eg er steget 13% øst for Storebælt mod et fald på 23% vest for Storebælt. For de øvrige løvtræarter er der tale om en udvikling som for bøg.

For nåltræet syntes den nedadgående tendens efter 81-stormfaldet at være vendt. Den gennemsnitlige salgspris øst for Storebælt er efter et fald de to foregående år atter steget, i forhold til 1983 med 17%. Stigningen vest for Storebælt er mere moderat med 7% (figur 2).

Det bør bemærkes, at middelprisen naturligvis afhænger stærkt af hugstens fordeling til kvaliteter og dimensioner, hvorfor ovenstående procenter bør behandles med varsomhed.

Skovningsomkostningerne er steget henholdsvis 3 og 15% øst og vest for Storebælt til nu i gennemsnit 68 kr. pr. m³.

I forhold til 1983 er transportomkostningerne uændrede, 36 kr. pr. m³ fastmasse i de gamle skovegne, mens de er steget 24% til ligeledes 36 kr. pr. m³ fastmasse i hedeplantagerne.

Dækningsbidrag pyntegrønt

Dækningsbidrag for pyntegrønt har siden 1983 alene omfattet dækningsbidraget ved salg af nordmannsgran, nobilis m.v.

Frøproduktion o.lign. indregnes under bivirksomhed. Dækningsbidraget er udregnet som salgsindtægter minus de påløbne omkostninger i forbindelse med oparbejdning.

Endvidere er kulturomkostningerne til nordmannsgran og nobilis fratrukket i de tilfælde, hvor distrikterne har kunnet opgøre denne post.

Dækningsbidraget er steget for alle ejendoms-kategorier, for ejendomme øst for Storebælt med 25% og for ejendomme vest for Storebælt med 13-15%.

Dækningsbidrag bivirksomhed

„Bivirksomheder” er en blandet gruppe og omfatter bl.a. bygninger (såvel funktionær- som arbejder- og lejhuse), planteskole, maskiner (traktorer, udslæbningsudstyr), brændeplads, grusgrave, lejeindtægter af enge, rørskår, campingpladser og meget mere.

Disse bivirksomheder er opgjort for sig selv, fordi de ofte ikke har noget med den egentlige skovdrift at gøre eller ikke er tilknyttet selve skovarealet. Virksomhederne inddrages dog i skovenes totale overskud, da de ofte beslaglægger en ret betydelig del af administrationens tid.

Endvidere vil en eventuel urimelig ansættelse af lejeværdi af tjenestebolig, udslæbningsakkorder, forbrug af egne planteskoleprodukter m.v. give et falsk billede af skovenes driftsresultater, såfremt man ser bort fra det økonomiske resultat af bivirksomhederne.

Dækningsbidraget er steget mest i de gamle skovegne vest for Storebælt, mens stigningen har været mere beskedent for de to øvrige ejendoms-kategorier. Se tabel 2.

Kasseoverskud

Kasseoverskuddet er stadig faldende for de gamle skovegne vest for Storebælt, mens billedet er vendt for de gamle skovegne øst for Storebælt og for hedeplantagerne. Her er overskuddet steget beskedent, se tabel 2 og figur 3, der viser udviklingen fra 1979-84.

Tallene er dog stadig påvirket af stormfaldene i 1981 og -84, hvilket vanskeliggør en sammenligning med tidligere år.

For at rense driftsresultatet for en eventuel kapitalhævning (eller opsparring) kan der korrigeres ved at regulere posterne under træproduktion proportionalt for hugst afvigende fra tilvæksten, og holdes de øvrige poster konstante, fås „det hugstkorrigerede overskud”.

Dette overskud er svagt stigende for alle 3 skovegne, se figur 4, men er dog stadig noget under niveauet før stormfaldet i 1981.

En sådan grov korrektion vil selvfølgelig altid være behæftet med usikkerhed. Justeringen viser dog klart, at de „rene” 1984-regnskabstal for skovegne vest for Storebælt giver et falsk billede af skovbrugets økonomiske vilkår i perioden 1983-84.

Det bør understreges, at regnskabstallene gælder for den gældfri ejendom, hvor renteomkostninger, personlig beskatning, formuebeskatning, tab på debitorer m.v. er holdt uden for.

Det må derfor konstateres, at det private skovbrug stadig befinder sig i en økonomisk trængt situation set på baggrund af dels de øjeblikkelige retableringsomkostninger efter de sidste års stormfald, og dels - som måske det aller mest betydende - den kommende periode med genopbygning af produktionsapparatet til normal vedmasse og omdriftsalder.

Regnskabsoversigtens analysedel kan rekvireres i Dansk Skovforenings sekretariat, tlf. 01 - 24 42 66. Tabeldelen er forbeholdt de deltagende distrikter. □

Tabel 1. Tilvækst og hugst i m³ pr. ha.

	Gamle skovegne øst for Storebælt		Gamle skovegne vest for Storebælt		Hedeplantager	
	1983	1984	1983	1984	1983	1984
Tilvækst m ³ pr. ha	8,7	9,2	8,6	8,7	5,8	5,8
Hugst m ³ pr. ha	10,0	8,9	15,6	9,4	9,2	8,3

Tabel 2. Oversigtens vigtigste tal pr. ha produktivt areal.

	Gamle skovegne øst for Storebælt		Gamle skovegne vest for Storebælt		Hedeplantager	
	1983	1984	1983	1984	1983	1984
Salg af træ	2645	2746	4149	2807	2199	2208
Skovning	-645	-590	-951	-655	-862	-815
Transport	-364	-315	-558	-342	-271	-300
Nykultur	-171	-177	-327	-332	-338	-294
Kultur og bev. pleje	-167	-174	-158	-165	-123	-151
Sankere, selvskovere	127	147	124	122	15	12
Dækningsbidrag ved træproduktion	1424	1637	2279	1435	620	660
Pyntegrønt	157	199	304	343	123	142
Bivirksomhed	-53	-38	39	72	25	30
Administration	-473	-489	-460	-423	-334	-369
Arbejderudgifter	-222	-229	-159	-145	-8	-7
Skatter m.v.	-146	-160	-139	-140	-91	-97
Vej, vand m.v.	-156	-142	-173	-166	-45	-48
Overskud ialt	531	779	1688	976	286	331

TUIKO P 300 Processor

Den ideelle processor til tynding og tømmerhugst.

Tekniske data:

- Kvistehastighed trinløs 1-4 m/s
- Kvistediameter 300 mm
- Kædesavskapning 1-3 sek.
- Radiostyret kranpil
- Elektronisk udmåling med forvalg
- Egen hydraulisk system med oliepumpe.
- Bredde 2.050 mm
- Vægt 1.750 kg

P 300 kan styres både fra jorden og førekabine.

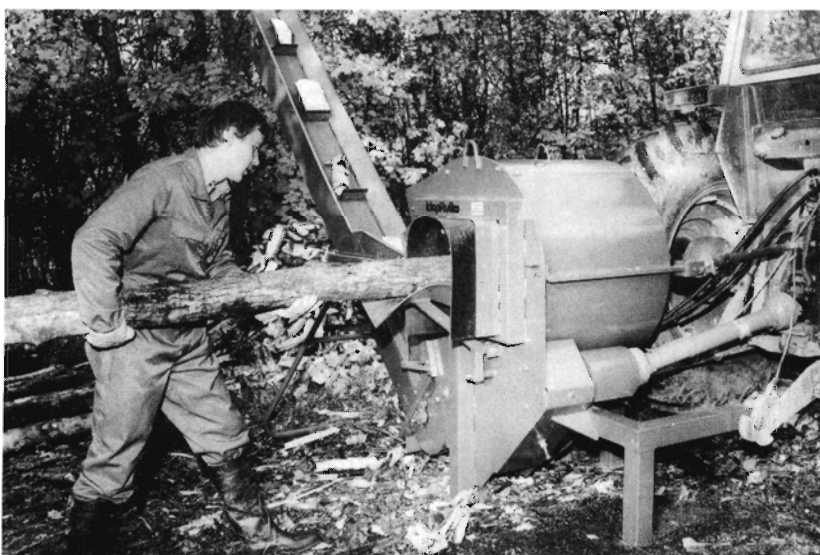
P 300 leveres enten med radiostyret kran-pil eller hydraulisk kran.

LAIMET 120 Tømmersav mobil og stationær

Tekniske data:

- Trædiameter 610 mm
- Klingediameter 900-1200 mm
- Skærelængde 8 m
- Madningshastighed 0-100 m/min.
- Total længde 16 m
- Effektbehov 70 hk - 540 omd./min.
- Effektbehov el 35 kw

TUIKO 185 V Kappe og kløve

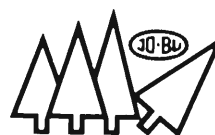
TUIKO kapper og kløver træet i en arbejdsgang.

Tekniske data:

- Max trædiameter 185 mm
- Træets kappelængde 100-600 mm
- Effektbehov 30 kw
- Vægt 450 kg
- Kapacitet 5-8 m³ i timen

FARMI skovspil til ethvert behov.

IMPORT - SALG - SERVICE - LEASING

IMPORT

Holmevej 9
Tlf. 05 - 77 26 04
7361 Ejstrupholm

Nordiske mesterskaber i skovningskonkurrencer

I dagene den 11. og 12. oktober afholdes der nordiske mesterskaber i en række discipliner inden for skovarbejde med motorsav. Konkurrencerne finder sted i Grib skov og ved Skovskolen, Nødebo, og alle er velkomne til at overvære begivenhederne.

I de nordiske mesterskaber i skovningskonkurrencer deltager 20 skovarbejdere, 5 fra hver af de fire nordiske lande. De er blevet udvalgt ved nationale mesterskaber i løbet af året. - Danmarksmesterskaberne blev således afholdt på Palsgård skovdistrikt den 15. juni.

Der er lagt et alsidigt program for de nordiske mesterskaber. Fredag den 11. oktober fra kl. 10 til 14 konkurrerer man i fældning. Lørdag den 12. oktober fortsætter man med en række andre discipliner:

- Kl. 10: Sværdvending (sværdet skal vendes hurtigst muligt, hvorefter saven skal kunne benyttes i de efterfølgende discipliner uden yderligere forberedelser).

- Kl. 11: Under- og overskæring (en frit-hængende stamme skæres vinkelret over), samt plankeskæring (en liggende stamme skæres vinkelret over uden at der skæres i en planke under stammen).
- Kl. 14: Afkvistning af et fældet grantræ.
- Kl. 15,30: er der plads til et mere underholdningspræget indslag i form af skandinavisk dyst på gammeldags langsav.

Imens har dommerne voteret efter dagens konkurrencer, og kl. 16,30 finder præmieoverrækkelsen sted.

Alle er velkomne til at overvære konkurrencerne - der er fri entre.

I løbet af lørdagen vil der være en række aktiviteter for publikum, f.eks. savning med håndsav, bedømmelse af træers højde osv., og der vil være udstillinger af motorsave og andet skovningsudstyr.

Det er første gang, at der i Danmark afholdes nordiske mesterskaber i skovning, og Danmark har påtaget sig arrangementet, blandt andet fordi der flere gange i de senere år har været afholdt

verdensmesterskaber i de tre andre nordiske lande. Disse konkurrencer afholdes ikke i år, og det er da i stedet besluttet at arrangere konkurrencer inden for Nordens grænser.

Mesterskaberne arrangeres af Den danske komité for skovningskonkurrencer, hvis medlemmer er forstander Å. Marcus Pedersen, Skovskolen, skovløber Ib Nielsen som repræsentant for skovklubberne, skovrider Sven Gravsholt fra Nødebo statsskovdistrikt, formanden for Dansk Skovforening, hofjægermester V. Bruun de Neergaard, formanden for Skovbrugets Arbejdsgiverforening H. O. Schimmelmann og forretningsfører Ib Skals Jensen fra SiD.

Der er til lejligheden blevet produceret en festlig plakat i A3-format, som fortæller om arrangementet. Plakaten indeholder blandt andet en tegning af Eigil Johansen, se forsiden. Plakaten tilsendes ved at sende en frankeret svarkuvert til komiteens sekretariat: Skovskolen, Nødebo, 3480 Fredensborg med angivelse af det ønskede antal (en plakat vejer ca. 10 gram).

Pressemeddelelse fra arrangørerne.

I november-udgaven af SKOVEN vil der blive bragt en fyldig reportage med billeder fra konkurrencerne samt en liste over præmietagerne.

Red.

Siden 1896

HJORTSØ PLANTESKOLE

4470 Svebølle - Tlf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 40 40

Indehaver: P. V. PEDERSEN

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

SYSTEM

„Jernhesten“

125/127
SKOVTRUCK

Idéal til:

- Småtømmerskovning
- Skovning af 3 m

Diverse transport:

- Pyntegrønt
- Planter m.m.

Teknik:

- 5 og 7 hk HONDA
- Bæltstyring
- Lynskift frem/bak
- Fældbar banke
- Spil og lys

Udførlig 4-sidet, illustreret, dansk brochure.

Uforbindende demonstration af de forskellige muligheder.

HENRIK A. FOG A/S

Lyngager 5-9 - 2605 Brøndby (Glostrup)

Telefon (02) 96 66 11

Tænk venligt på Deres medarbejders sikkerhed og velbefindende i kulden ...

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN eller REFLEKS OLIEKOMFUR - vi har modeller, der passer til enhver skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

Gensplejsning og miljø

Miljøministeriet har lige udgivet en debatbog omkring gensplejsning, som måske også vil kunne anvendes inden for skovbruget.

- Gensplejsning åbner kolossale muligheder for at lave produkter, der kan gavne alle, også miljøet. Det er imidlertid også nødvendigt med en lovgivning om gensplejsning, siger miljøminister *Christian Christensen* i forbindelse med offentliggørelsen af en debatbog om miljø og gensplejsning.

- Der foreligger i dag udkast til lovgivning fra Indenrigsministeriet, fra Miljøministeriet og fra Landbrugsministeriet, som skal varetage de produktionsmæssige interesser. En lovgivning vil kunne sikre mennesker, miljø og natur mod skader fra gensplejsning og dermed fjerne den frygt, som mange kan have for det ukendte, påpeger *Christian Christensen*.

Gensplejsning er en ret ny teknik, hvormed man kan udtage en del af arvemassen fra én organisme og overføre det til en anden. Man får dermed bakterier, planter eller dyr med helt nye kombinationer af arvelige egenskaber.

I debatbogen gives en række eksempler på, at gensplejsning kan gavne miljøet.

Man vil kunne fremstille en række produkter fra den kemiske industri (f.eks. herbicider) med færre råstoffer og færre affaldsstoffer. Inden for jordbruget kan der fremavles planter med hurtigere vækst og større modstanddygtighed over for sygdomme. Og specielle bakterier vil kunne nedbryde skadelige stoffer i spildevand eller olieforurening på strandene.

Risiciene består blandt andet i, at man fremstiller nye organismer, som vil kunne påvirke den økologiske balance. Det svarer til, hvad der er sket, når planter eller dyr er blevet flyttet fra en verdensdel til en anden, hvor de ikke havde naturlige fjender.

I 1983 var der en produktionsværdi på 42 milliarder kr. i den del af industrien, som kan forventes at ville benytte bioteknologi og dermed gensplejsning. To danske virksomheder er allerede i gang, blandt andet *NOVO*, som er i stand til at producere humant insulin til sukkersygepatienter ved hjælp af gensplejsede organismer.

- Vi er meget åbne over for embedsmændene, sagde direktør *Kim A. Hueg* fra *NOVO* på det pressemøde, hvor debatbogen blev præsenteret. Vi vil altid fortælle de ansvarlige myndigheder alt om vores produkter.

- Det er nødvendigt med en debat om disse emner, og derfor har vi udgivet denne bog, sagde miljøministeren. Jeg håber, at den vil give anledning til en udbytterig diskussion om gensplejsningens konsekvenser og de positive konsekvenser, der også ligger i den nye teknologi, slutter *Christian Christensen*.

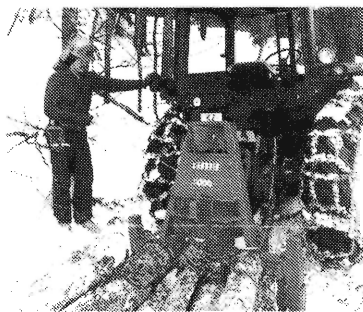
Miljø og gensplejsning. 40 sider, illustreret. Udgivet af Miljøministeriet august 1985. Kan købes hos boghandlere og i Direktoratet for Statens Indkøb, tlf. 01 - 92 91 28. Pris 30 kr.

I næste nummer af SKOVEN følger en omtale af mange af de nye muligheder for at fremstille skovplanter, blandt andet ved hjælp af gensplejsning.

sf

IMPORT AF SANDVIK SKOVSPIL FOR DANMARK

samt import af Sandvik Bulldozer, sektionskæder og snekæder til person-, last- og varebiler.

Sandvik 2500 2.5 tons spil
Sandvik 3081 3.0 tons spil
Sandvik 5000 5.0 tons spil
Sandvik 5000 S 5.0 tons m/ aksel og skjold
Sandvik Dublix 2x4 tons m/ skjold

Sandvik leveres med eller uden radiomanøvrering.
Sandvik leveres gerne gennem Deres sædvanlige maskinleverandør.
Sandvik skovspil er det mest stabile på det danske marked.

**Ring og få et tilbud - evt byttehandel.
Vor servicevogn kommer overalt.**

FA. **Kejlstrup Skovservice** APS

Langbjergvej 2 - Bredlund - 7362 Hampen - Tlf. (05) 77 51 16

Aut. forhandler af Partner motorsave. R.R.S.40 radiostyring.
Sikkerhedsudstyr.

Altid komplet lager af Sandvik Skovspil og reservedele, wirer, aksler m.m.

Diana Skovtjære

- Skovtjære 123 S
- Skovtjære 0.433
- Musetjære

Ring til:

Diana Skovtjære
Tlf. (03) 83 44 96
Skovrider Tage Hansen
4840 Nr. Alslev **KØB DANSK!**

Paludans Planteskole A/S

KLARSKOV - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og Hegnsplanter.

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

HAFO flistærsker type GMR

5 maskiner i drift i Danmark - over 10.000 arbejdstimer.

Drag fordel af vor erfaring.

Stor produktion både i rækkehugst og ved oprydning.

Langtrækkende hurtiggående kran med parallelføring og helt rundtomsvingende rotor.

Danfoss elektrisk aktiverede proportionalventiler til manøvrering af kran og til styring.

Meget stor trækraft og enestående fremkommelighed i alt terræn.

Elektronisk bakspejl, tonede ruder, radio og klimaanlæg.

God ergonomi og fin økonomi.

DGA

Erik Dybbroe

Åbrovej 18 . 8870 Langå . Tlf. (06) 46 16 55*

Telex: 65 226

Landsbyskovbrug i Indien

En stor del af det indiske skovareal er stærkt præget af forhugning, græsning og erosion. Samtidig er behovet for træprodukter til brænde og mindre gavnræffekter stigende og mange steder akut. Et af midlerne til at imødegå manglen er et „landsbyskovbrug“, hvor der laves hegn og mindre plantager på landbrugsarealer. Programmet må indtil i dag stort set betegnes som en fiasko, fordi den lokale befolkning ikke drages tilstrækkeligt ind i arbejdet, fordi der bruges forkerte planter, forkerte plantemetoder osv.

Professor, dr. merc. FINN HELLES, Skovbrugsinstituttet, KVL.

I februar 1985 var jeg på en studietur til Indien, finansieret af Forskningsrådet for Udviklingsforskning. Formålet var at studere „Social Forestry“ - et begreb jeg har fordansket til „landsbyskovbrug“ - med henblik på at skrive en bog herom sammen med S. K. Bhargava, Joint Commissioner of Forest Extension, New Delhi.

Den indiske regering havde givet tilladelse til, at jeg besøgte landet med dette specifikke formål, og det viste sig at være af stor betydning. Uden denne

tilladelse havde jeg ikke fået lejlighed til at møde og få en åben diskussion med landsbyboere, Panchayatledere ¹⁾ og forstmænd over hele det brede hierarki i det indiske statsskovbrug. Jeg ville være kommet hjem med et alt for optimistisk syn på landsbyskovbrugets hidtidige udvikling og forventelige fremtid.

Turen strakte sig fra Dehra Dun i nord til Bangalore i syd, gennem delstaterne Uttar Pradesh, Rajasthan, Madhya Pradesh, Maharashtra, Andhra

¹⁾ Panchayat er et landsbyråd.

Pradesh og Karnataka, ialt 12.000 km ligeligt fordelt på fly, tog og bil.

Baggrunden for landsbyskovbrug i Indien

Omkring 75 mill. ha er klassificeret som skov, men kun 40-50% heraf har en form for trævegetation, varierende fra f.eks. højskov på Himalayas forbjerge over tornet krat i Rajasthan til arealer med små og spredte træer i Maharashtra. Over 20 mill. ha er alvorligt påvirket af erosion.

Fig. 1.

Fig. 5.

Fig. 3.

Fig. 4.

I anden halvdel af 1800-tallet var Indiens skove udsat for stærk overudnyttelse som følge af udbygningen af vej- og jernbanenettet. En skovlov af 1894 førte dog til værn og god drift af statsskove („reserved forests”). De lå som regel langt væk fra befolkningsskoncentrationer, og de store skovarealer uden for statsskove blev betragtet som „wastelands” til benyttelse for landsbyboere. De skove, der tilhørte lokale fyrster, var ofte i god forfatning.

Anden verdenskrig betød stigende efterspørgsel efter både gavntæ og brænde, så skove af alle ejerkategorier blev overudnyttet. Det var dog først med uafhængigheden i 1947, at skovødelæggelsen for alvor tog fart.

Fra 1950 til 1979 blev 2,6 mill. ha egentlig skov ryddet til landbrug, og yderligere 22 mill. ha kom under plov. Dette areal blev taget fra trælædte „wastelands”, småskove og overdrev, dvs. områder, som hidtil havde forsynet landsbyboerne med småt gavntæ, brænde, foder og mange andre goder, f.eks. lægeurter. Dette betød et øget pres på de tilbageværende skove, og kontrollen med koncessioner og rettigheder brød sammen.

Den årlige hugst af gavntæ er omkring 13 mill. m³, mens behovet anslås til det dobbelte. Til hugsten skal dog lægges 6 mill. m³, der hvert år anvendes i landbruget - den overvejende del til bygning af oksekærrer. Det samlede gavntæbehov ved århundredskiftet vurderes til 51 mill. m³ årligt.

Hvert år bruges der 49 mill. tons brænde, men behovet er på 133 mill. tons, excl. kogøgødnings og vegetabilsk affald. I størstedelen af landet er der en udtalt brændemangel - et almindeligt syn er grupper af kvinder, der tidligt om morgenen drager ud med knive og hakker for sent på eftermiddagen at vende hjem med et ynkeligt bundt brænde på hovedet. De har gået mange km for at samle brænde nok til aftenens madlavning. Tusinder har fundet en beskæftigelse ved at stjæle brænde i skovene og

gennem mellemmand sælge det i byerne. Stedvis hersker der så anarkistiske forhold, at nye plantager forsvinder natten efter plantningen.

Fra 1951 til 1972 voksede mængden af husdyr med 20% til over 350 mill. Foder fra agerbrug og græsgange kan nu kun dække halvdelen af behovet, så græsningspresset på skovene overstiger langt bæredygtigheden. Udenfor skovene er græsgangene ofte så usle, at de egentlig kun tjener som motionsbaner for de magre dyr. Mangelen på vegetation betyder ikke blot et ringe udbytte af husdyrbruget, men også en omfattende erosion.

Udviklingen i indisk landsbyskovbrug

Landsbyskovbrug vinder frem i mange udviklingslande, under forskellige betegnelser: „social forestry, agro-forestry, farm forestry, village forestry, community forestry”.

Landsbyskovbrug er ikke noget nyt begreb i Indien. Det fik en plads i det

ationale, skovpolitiske program af 1952, men dets betydning blev først rigtigt erkendt i 1976. Udviklingen i tilplantet areal under landsbyskovbrugsprogrammet er følgende:

	1,000 ha
1951-56	15
1956-61	147
1961-66	260
1966-69	128
1969-74	190
1974-79	567
1979-80	121
1980-85	1,524

Siden 1979-80 har landsbyskovbrug været indlemmet i delstaternes skovpolitik og omfatter ikke længere statsejede arealer alene, men også landsbyernes fællesjord og individuelt ejet jord.

Under begrebet landsbyskovbrug falder nu de nedenfor nævnte punkter, hvor det potentielle tilplantningsareal er anført i parentes:

Fig. 2.

- anlæggelse af plantager på statsejet ødejord og på landsbyernes fællesjord (12 mill. ha),
- plantning langs veje, kanaler og jernbaner (0,9 mill. ha),
- plantning langs naturlige vandløb (3 mill. ha),
- gentilplantning af ødelagt statsskov i tæt befolkede egne (10 mill. ha), og
- plantning i markskel og på privat marginaljord (der er 143 mill. ha agerjord).

Landsbyskovbrug har fået en endnu mere fremtrædende plads i den VII femårsplan (1985-90), hvis strategi lyder: „Forests for Survival” („Skove for overlevelse”). Der er opstillet et ambitiøst program, hvor der sættes ind på følgende hovedpunkter:

- at dække det grundlæggende behov for brænde, småt gavntæ og foder, navnlig på landet,
- at forbedre vegetationen på degraderet og uudnyttet jord,
- at motivere til plantageanlæggelse på marginal landbrugsjord, og
- at skabe en massebevægelse for at nå disse mål.

Der kalkuleres med plantning af 9 mia. træer på 6 mio. ha, og udgifter hertil, samt til intensivering af administration og forskning og til subsidier beløber sig til knap 38 mia. rupees. ¹⁾

Det erkendes, at landsbyskovbruget hidtil stort set har været en fiasko, hvis væsentligste årsag er, at den lokale befolkning ikke i tilstrækkelig grad har været inddraget i arbejdet.

Nogle få oplevelser med landsbyskovbrug

En privat plantage i Maharashtra, 4 acres²⁾. Subabul (*Leucaena leucocephala*) og appelsintræer, plantet hhv. 1982 og 1981 (fig. 1) skiftevis i rækken. En mellemrække af Subabul alene er netop fældet for at give plads til afgrøder af chili. Dimensionen er stor nok til, at pælene kan bruges til stativer ved plukning af appelsinerne.

To acres privatejet, meget dårlig jord tilplantet med Subabul 1984 (fig. 2), Maharashtra. Ingen vandingsmulighed, ingen gødskning, godt hegnet med tornede grene. Kan bruges til pæle om 2-3 år, 3.000 stk. pr. acre á 5 rupees (en dagløn er på 7-8 rupees). Et tilgrænsede areal (til højre for hegnet) viser, hvor uproduktiv jorden var før tilplantningen.

På dette sted er anlagt en *planteskole*, passet af 15 børn fra en nærliggende skole. De har meldt sig frivilligt og arbejder to timer hver dag før skoletid. Børnene kommer fra de fattigste fami-

¹⁾ 1 rupee = 80 øre.

²⁾ 1 acre = 0,4 ha.

lier og er valgt, fordi de ikke har mulighed for at forlade landsbyen i ferierne. Selvom børnene er stolte af deres arbejde, må de blive „stemplet” ved denne udvælgelse - deres sociale status bliver yderligere cementeret. Planterne sælges i de omliggende landsbyer, og salget indbringer hvert år 14.000 rupees, som bruges til indkøb af f.eks. bøger og uniformer til samtlige 400 børn i skolen.

Et areal på 1 acre tilhørende skolen er tilplantet med Subabul i 1983 og er meget vellykket. Veddet skal bruges til småt gavntæ, som eleverne kan forarbejde. Det havde været bedre, om der var plantet frugttræer, så børnene kunne få en mere varieret kost.

To plantager tilhørende et spedalsk-hospital i Maharashtra. Den første (< 1/2 acre) består af Subabul, plantet for tæt i 1983, hvilket måske er grunden til, at der forekommer angreb af en svamp, som får barken til at sprække og dræber træet. Subabul kommer fra Filippinerne, og da den er anvendt kritikløst i stort omfang i Indien, kan svampeangrebet blive en katastrofe. Den anden plantage (2 acres) består navnlig af Acajou (*Anacardium occidentale*), et dårligt valg fordi den spiselige og dyre nød kun kan frigøres maskinelt, altså ikke på hospitalet.

En isoleret set vellykket plantage i Maharashtra viser mulige, negative virkninger af landsbyskovbrug. Plantagen ligger nær en by, så arbejdslønnen er forholdsvis høj. Ejeren har en kunstvandet hvedemark, som giver mange fold. Et tilgrænsede areal (2 acres) har han plantet til med Subabul. På den måde sparer han arbejdskraft, og tilsynet minimeres, så han kan flytte ind til byen - men jobmulighederne for de jordløse går ned.

En plantage på 49 acres i Madhya Pradesh anlagt 1984 på Panchayatjord (fig. 3). En veritabel skyttegrav er bygget hele vejen rundt for at hindre kvæg i at trænge ind. Ialt 33.000 planter, Babul (*Acacia nilotica*), bambus, Siris (*Albizia lebeck*), Am (*Magnifica indica*), Neem (*Azadirachta indica*), Shisham (*Dalbergia sissoo*) og Amaltas (*Cassia fistula*). Her som så mange andre steder forsøger man med en mængde arter ud fra den tankegang, at i det mindste nogle af dem vil lykkes. Over 50% af planterne er gået ud, og mange flere synes dødsdømt.

Plantningen er udført skødesløst - plantehullerne er ikke dybe nok, eller planterne er med tilhørende plastikpose (se fig. 4) anbragt direkte på jorden. Sidstnævnte praksis har ført til en ændring af betalingen, idet arbejderne nu

¹⁾ Tribals, ialt mere end 40 mill., tilhører de „oprindelige” indbyggere i Indien.

²⁾ CIDA = Canadian International Development Agency.

³⁾ 1 rupee = 100 paise.

aflønnes pr. leveret, tom pose - hvilket slet ikke er nogen garanti for, at arbejdet udføres bedre. Grunden til det dårlige arbejde er mangel på overvågning - det forstlige personale er utilstrækkeligt.

Jorden er frugtbar - den kunne være konverteret til god ager, og derfor vil det dårlige resultat uundgåeligt få en negativ virkning. Landsbyboerne ved, at jorden er god, da den før tilplantningen gav fin græsning. Iøvrigt var reduktionen af græsningsmulighederne et problem for dem.

En landsby af „tribals” ¹⁾ der har opgivet deres liv i skovene, Andhra Pradesh. Et eksempel: På en ejendom med ialt 1 1/2 acres har ejeren tilplantet 1/2 acre med Subabul i 1983, 1.000 planter (fig. 5). CIDA ²⁾ giver ejeren 25 paise ³⁾ pr. plante, som overlever efter hvert af de to første år. Plantagen drives i lavskovsdrift, og det forventes, at nedskæring kan ske fem gange i en omdrift på 5-6 år. Hver høst formodes at give 400 pæle til en markedsverdi af 10.000 rupees.

Nogle konklusioner

Det er indlysende, at forstmændene har yderst vanskeligt ved at inddrage landsbyboerne i plantningsarbejdet. Folk på landet har en indgroet mistillid til forstvesenet, som de er vant til at betragte som et politikvesen, ikke som en organisation der arbejder på at forbedre deres levestandard.

Landsbyskovbruget lider under mangel på personale og transportmidler. Desuden er personalet ikke tilstrækkelig kompetent, hverken med hensyn til kommunikation eller hvad

Fig. 6.

faglig viden angår. F.eks. vælges træarterne, som vinden blæser, altså uden begrundet formodning om, hvorvidt de vil slå an på de givne, meget forskellige lokaliteter.

De fleste af de plantager, jeg så, måtte erklæres for helt eller delvist mislykkede. Og da landsbyboerne uundgåeligt betragter disse resultater som det, der overhovedet kan opnås, vil programmet overvejende forblive en fiasko, hvis det ikke hurtigt lykkes at hæve niveauet betragteligt.

Der skal opstilles en model for, hvordan udbyttet af vellykkede plantager på fællesjord skal deles mellem landsbyboerne. Hver familie skal have et direkte udbytte, dvs. det hele må ikke gå i Panchayat-kassen til erhvervelse af fælles goder såsom el og drikkevand.

For øjeblikket er det overvejende de „rige“ jordejere, der får udbytte af programmet. Landbrugets „grønne revolution“ vil få sin pendant i plantagebru-

get, dvs. de rige bliver endnu bedre stillet, de fattige stort set endnu værre.

Hvis der ikke sker radikale ændringer, vil resultatet langt fra leve op til forventningerne i den VII femårsplan. Det vil være katastrofalt at søge at tilplante 1,2 mill. ha årligt på de hidtidige præmisser. Det er hårdt tiltrængt at opbygge et bedre skovdyrkningsmæssigt fundament og at forøge oplysningsindsatsen.

Jeg er overbevist om, at udenlandske „evaluation missions“ ofte bibringes et for optimistisk syn på programmet, fordi de kun får forevist de vellykkede plantager - det oplevede jeg selv, når jeg rejste uden ledsager fra den føderale regering. Det er kun menneskeligt, hvis også delstatsregeringerne indgives et for lyst syn på programmet. Der opstilles detaljerede plantningsplaner, som har liden grund i virkeligheden. Hvordan kan et så stort program blive en succes, hvis planter af de rigtige arter ikke er for

hånden, og hvis delstaterne hverken har de nødvendige økonomiske midler eller tilstrækkeligt mandskab og infrastruktur?

En af de mange ændringer, som S. K. Bhargava og jeg foreslår, er, at tilplantningen sker i to faser. Først plantes træer til brænde og foder i markskel (fig. 6), så de små jordejere bliver selvforsynende med disse basale fornødenheder lige udenfor dørrinnet. I anden omgang sættes der ind på at tilplante fællesjord og degraderede skovarealer.

Den nye femårsplan tager på papiret højde for mange af de mangler, programmet hidtil har lidt under. Men det er et spørgsmål, om de faktisk bliver afhjulpel - og det er vigtigt, for det drejer sig om millioner af menneskers ve og vel.

Eksemplarer af den engelsksprogede rapport til DANIDA kan bestilles hos Ole Madsen, tlf. 01 - 35 17 88, lokal 2701.

Beskyt ungskovene mod vildtet nu!

Brug Top Dendrocol® 17!

Top Dendrocol 17 udsprøjtes på skudtilvæksten før vildtet »beskærer« plantagen.

Top Dendrocol 17 skal ikke fortyndes og udsprøjtes let med doseringspistol.

SCHERING
- et navn du får udbytte af

Schering AS
Mågevej 22-24 · DK-2650 Hvidovre
Telefon 01 - 49 96 11

God planlægning

Af afdelingsleder ANDERS H. PETERSEN, Dansk Skovforening.

Driftplanlægning inden for skovbrugs-erhvervet har i mange år været opdelt i langtids-, periode- og korttidsplanlægning. På dette område adskiller skovbrug sig faktisk ikke fra så mange andre erhverv, blot er vore tidshorisonter som regel noget længere og dermed mulighederne for at „lave gerningerne ugjorte“ eller at ændre forudsætningerne i en fart væsentligt dårligere.

Langtids- og periodeplanlægning er hidtil for størstepartens vedkommende udført af nogle få planlægningsinstitutioner (Dansk Skovforening, Det Danske Hedeselskab og Skovstyrelsen), mens korttidsplanlægning er udført af distriktsadministrationen. Desværre har vi i mange tilfælde måttet konstatere, at vore langtids- og periodeplaner på grund af manglende dynamik er endt som „hyldeplaner“, som faktisk først finder anvendelse i større udstrækning 10 eller 15 år senere, når vi tager fat på næste planrevision.

Ja, men hvorfor i alverden skal man så som skovejer betale for at få lavet en sådan plan? Især når man jo i forvejen

godt ved, at der skal hugges sådan ca. xxx m³ om året!

Det skal man heller ikke, hvis man kun bruger periodeplanen som en 10-årig ajourføring af status. Status skal man nemlig selv holde ajour - hele tiden - ikke som visse skovfolk mener, mellem ørerne, men på papir enten fra en EDB-maskine eller skrevet pr. håndkraft.

Hvis man derimod vil bruge sin planlægning ikke blot som en status, men som en undersøgelse af alle muligheder, så skal man udnytte alt, hvad den moderne teknik kan give af hjælp. Udviklingen går stærkt, og økonomien i anvendelse af EDB-teknik bliver bedre og bedre.

Dansk Skovforening er med i denne udvikling, og vi har derfor som alternativ til vore nuværende EDB-muligheder indledt et samarbejde med forstkandidat Klaus Wunsch om integreret korttegning og planberegning. Klaus Wunsch har siden efteråret 1984 ved hjælp af EDB foretaget konstruktion af skovkort for mere end 7000 ha skov med et nyudviklet tegnesystem, som er

direkte knyttet til et driftsplanprogram. Denne sammenkædning af kortkonstruktion og planberegning gør det økonomisk og praktisk muligt at ajourføre driftsplaner løbende og derved undgå den skarpe inddeling i planperioder. Klaus Wunsch redegør i den følgende artikel om mulighederne i denne dynamiske planlægning.

Spørg os - Dansk Skovforening.

SE HER!!

Ønsker De større dækningsbidrag - så har SKOVTRIM løsningen
Helmekaniseret skovning med topmoderne udstyr!!

Ring og få et uforpligtende tilbud
Træffes efter kl. 17.00
og mandage mellem kl. 7.00 og 10.00

SKOVTRIM
Tryvej 153 . Try . 9750 Østervrå
Telefon 08 - 95 63 37
Bil-tlf.: 049 - 7 12 89

Planlægning med løbende ajourføring

Af forstkandidat KLAUS WUNSCH.

Det er velkendt, at den traditionelt anvendte planlægningsprocedure indebærer en del grundlæggende ulemper.

1. Da planer i bedste fald kun ajourføres med 10 års mellemrum, mister en plan sin værdi gennem planperioden. Ved slutningen af en planperiode er planens information af yderst beskeden værdi.
2. Strategiske overvejelser kan derfor kun ske i planens første år. Generationsskifteovervejelser, indregning af ændringer i skatteforhold, vurdering af konsekvenser ved ændret hugstpraksis, effekt af frasalg, ekspropriation m.v., kan således kun ske på et korrekt grundlag i umiddelbar tilknytning til planens udarbejdelse. Dette er utilfredsstillende.
3. Anvendelse til mere detaljerede årsplaner er kun muligt så længe datagrundlaget er aktuelt og pålideligt. Det gælder i dag kun i en kort periode efter en plans udarbejdelse.

Til ovennævnte ulemper kommer, at den væsentlige arbejdsbyrde, der knytter sig til ovennævnte planlægning, sjældent kan indpasses i distriktets daglige arbejde. Samtidig mangler man ofte den fornødne rutine.

Der må altså anvendes ekstern arbejdskraft - det vil i praksis sige en central planlægningsinstitution. Dette er ikke alene en fordyrelse, men udbyttet bliver også ringere i og med at distriktspersonalet går glip af en lang række af de overvejelser planlægning medfører. Overvejelserne kommer nemlig til at sidde i det forkerte hoved: i planlæggerens og ikke i planbrugerens.

Resultatet af denne række ulemper er ofte, at driftsplanlægningen droppes, bliver meget summarisk eller medfører for ringe udbytte.

For at planlægningen kan indtage den centrale rolle, den bør have i et økonomisk veldrevet skovbrug, må der stilles følgende krav:

1. Plangrundlaget skal kunne ajourføres, så man løbende har aktuelle informationer om grundlaget for hele distriktets økonomiske situation.

2. Den skal i videst mulig udstrækning udføres af distriktspersonalet, (eventuelt med konsulentbistand fra f.eks. Dansk Skovforening).
3. Pris/ydelses-forholdet skal være gunstigere end det er i dag. For samme pris skal der være flere anvendelsesmuligheder.

Det fremgår af ovennævnte krav, at disse ikke tilfredsstilles ved de EDB-løsninger de centrale planlægningsinstitutioner indtil idag har kunnet tilbyde. Den traditionelle EDB-løsning har dog betydet en hurtigere og billigere planlægning. Derimod har den ikke kunnet

tilfredsstille kravet om decentralisering og aktualitet. Dette er muligt med det nye plansystem.

Man kan illustrere situationen med figur 1.

Med det nye plansystem opnås en betragtelig øgning af planlægningens informationsværdi. Systemet er udviklet med henblik på at inddrage microdata-maten, så en del af ajourføringen kan foregå på skovdistriktet, uden distriktet modtager væsentlig hjælp udefra.

Figur 2 viser de opgaver, plansystemet kan løse.

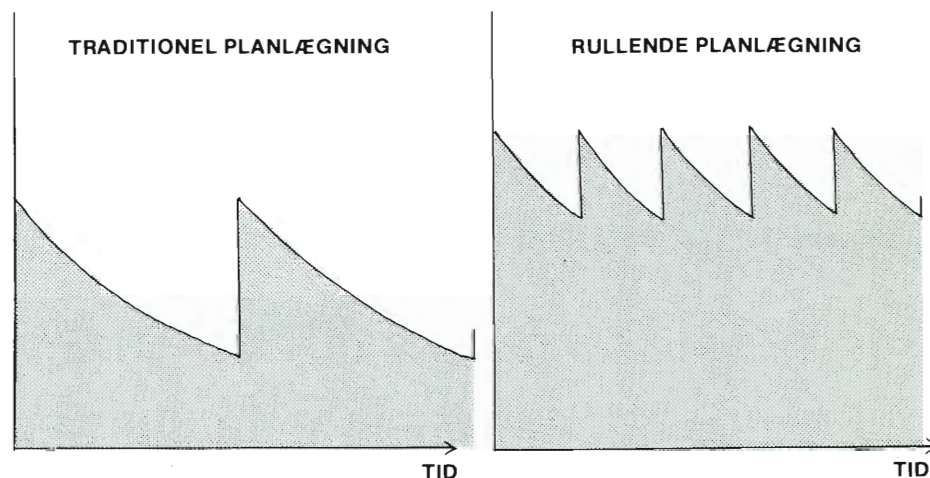

Fig. 1. Aktualitet af traditionel EDB-planlægning, contra planlægning med ajourføringsmulighed.

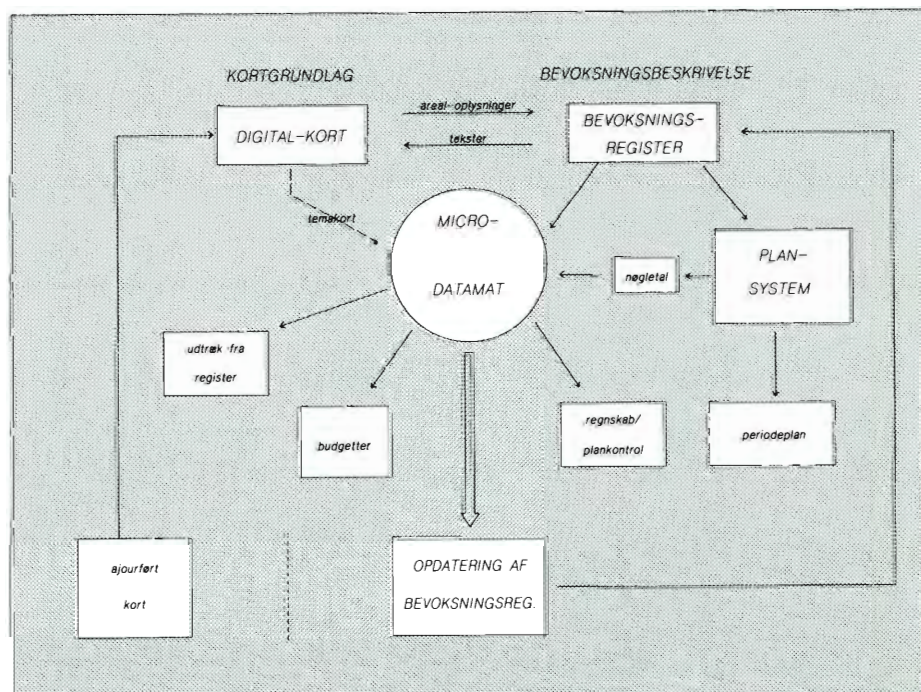
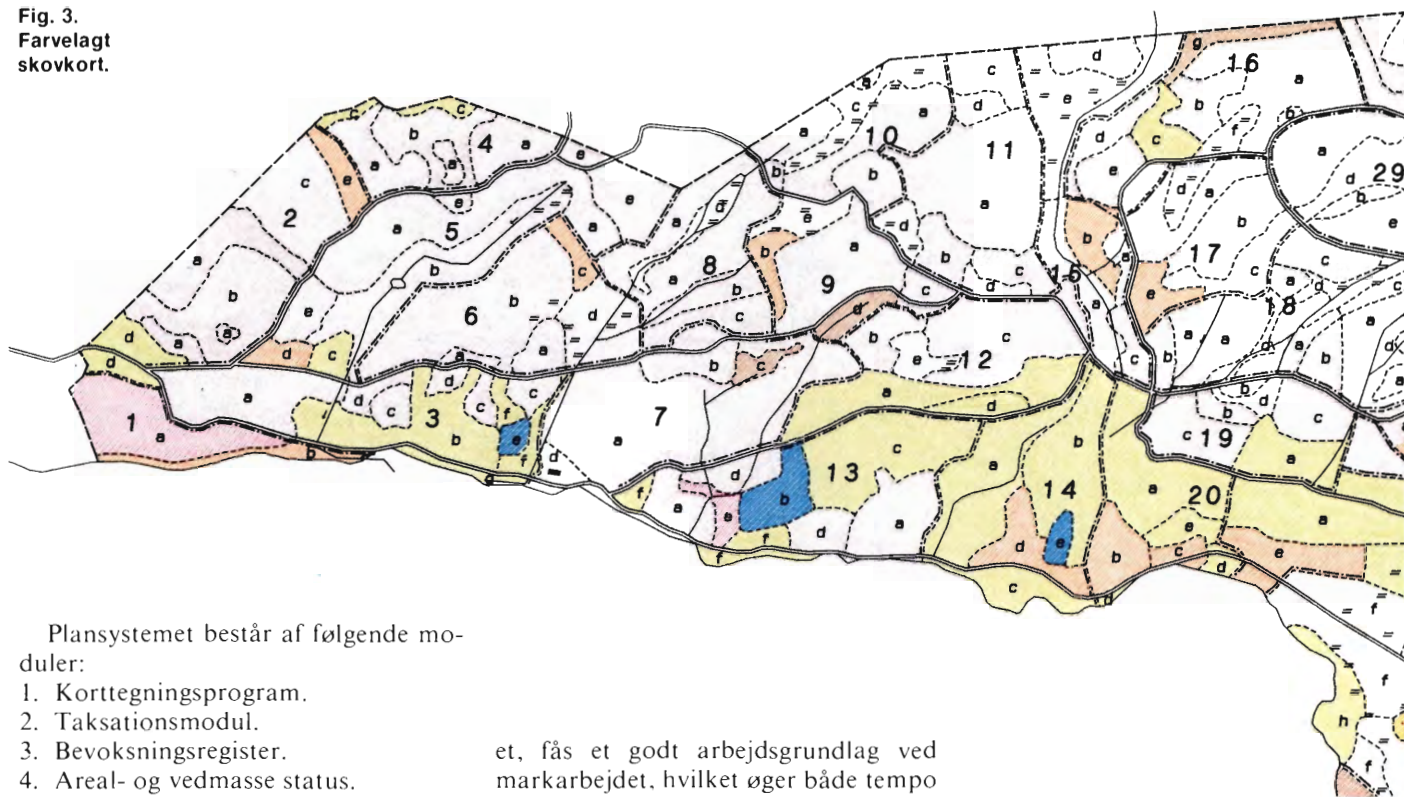

Fig. 2. Plansystemets opbygning.

Fig. 3.
Farvelagt
skovkort.

Plansystemet består af følgende moduler:

1. Korttegningsprogram.
2. Taksationsmodul.
3. Bevoksningsregister.
4. Areal- og vedmasse status. Sortering af bevoksningsregister.
5. Tilvækstsystem - tilvækst og hugst.
6. Hovedskovnings-/udhugningsbudget. Sortimentsanalyse.
7. Budgetprogram - likviditetsanalyse.

Udarbejdelse af en driftsplan

Ved udarbejdelse af en driftsplan gennemløbes flg. arbejdsoperationer:

1. Konstruktion af et kort.
2. Udarbejdelse af en bevoksningsbeskrivelse.
3. Opstilling af status.
4. Opstilling af forudsætninger.
5. Beregning af tilvækst/hugst og tekniske/økonomiske budgetter.
6. Eventuel gentagelse af punkt 4 og 5. Ajourføring består af:
 1. Korrektion/opdatering af kort.
 2. Korrektion/opdatering af bevoksningsliste.
 3. Kontrol af planforudsætninger i den forløbne periode.
 4. Eventuel korrektion af planforudsætninger.

Skovkort (digital korttegning)

Ved et digitalt kort, forstås et kort som er lagret som koordinat-par sammen med oplysninger om koordinat-parrenes indbyrdes afhængighed. Kortet kan udtegnes på en plotter, hvorved der fremkommer et papirkort eller en kortkalke, eller det kan kaldes frem på en dataterminal for eventuelt at ajourføres (og udtegnes senere).

Det digitale kort kan konstrueres ud fra luftfotos og kortmanuskript (for at undgå grove fejl ved højdeforskydninger - parallaksefejl), eller ud fra luftfotos og gamle kort.

Ved at inddatere så meget af kortet, der umiddelbart kan tolkes fra luftfoto-

et, fås et godt arbejdsgrundlag ved markarbejdet, hvilket øger både tempo og nøjagtighed.

„Arbejdskortet” korrigeres og suppleres med alt det, der ikke umiddelbart kunne ses på luftfotoet, ved markgennemgangen, hvorefter det færdige kort konstrueres ved opdatering af arbejds-kortet.

Når kortet een gang er konstrueret digitalt, vil ændringer løbende kunne indføres, så man til stadighed har aktuelle kort. Dette medfører, at man uden øgede omkostninger kan få kort, der i princippet kan bruges i al fremtid.

Bevoksningsregister og kort

Under markgennemgangen beskrives hver enkelt bevoksning med hensyn til træart, alder, højde (eventuelt diameter), bevoksningstæthed m.m. Alle disse oplysninger sammenstilles i et såkaldt bevoksningsregister. Bevoksningsregisteret kan suppleres med taksationsdata, f.eks. indsamlet som stikprøver (prøveflader).

Korttegningsprogrammet korresponderer med bevoksningsregistret, litra- og afdelingsarealer beregnes automatisk af korttegningsprogrammet (man sparer den tidskrævende planimetrering), og overføres direkte til bevoksningsregistret. Man undgår herved adskillige fejlmuligheder, både ved arealberegningen på kortet, udjævningsberegning og inddatering af arealerne. Fejl der kan være tidsrøvende, og i værste fald slippe igennem til den færdige plan.

Omvendt kan bevoksningsregistret levere information den anden vej - til korttegningsprogrammet. Kortprogrammet kan f.eks. læse træartskoderne i bevoksningsregistret og farvelægge kortet herefter. - Et eksempel på et farvelagt kort ses i figur 3.

Tilsvarende kan korttegningsprogrammet forsyne kortet med tekster (træart, aldre m.v.) fra bevoksningsregistret. Mere generelt kan man få udtegnede kort til lige det formål, man ønsker (temakort), f.eks. kort, der med speciel farveskravering viser kulturarealer til brug ved bl.a. sprøjteplanlægning, eller kort, hvor farvelægningen sker efter bevoksningshøjden. Et eksempel på et kort farvet efter bevoksningshøjder ses i figur 4, hvor alle løvtræarter er farvet grønne og alle nåltræarter er farvet brune, men med forskellig intensitet afhængig af bevoksningshøjden.

Sammenlignet med traditionelle manuelt fremstillede skovkort, har det EDB-baserede kort en række yderligere fordele på grund af den digitale måde, hvorpå kortet gemmes. Som nævnt „lagres” kortet ved hjælp af koordinater i EDB-anlægget. Dette indebærer, at alle de problemer, der knytter sig til papirkrympning og materiale-stabilitet er et overstået kapitel. Dette giver en helt ny og forøget sikkerhed og stabilitet ved langtidslagringen af kort. (Langtidslagringen foretages på EDB-bånd. Der tages ialt 3 kopier af kortet, hvoraf 1 kopi permanent ligger i en bankboks - og desuden laves der en traditionel kortkalke).

Endelig er det ved korttegnings-systemet muligt at fremstille orthogonale kort (se note 1), hvilket er en stor fordel i kuperet terræn, idet man undgår parallaksefejl. Dette er dog ikke nødvendigt for skovbrugets behov idag.

Sammenfattende kan der fremhæves følgende fordele ved korttegningsprogrammet:

1. Hurtigere og billigere kort-revision, og derfor mulighed for aktuelle kort.
2. Hurtig og mere nøjagtig areal-beregning.
3. Fremstilling af temakort ved samspil mellem korttegningsprogrammet og bevoksningsregistret.
4. Forøget sikkerhed og stabilitet ved langtidslagring.
5. Fremstilling af orthogonale kort.

Areal- og vedmassestatus

På baggrund af arealoplysninger fra korttegne-programmet og oplysninger i bevoksningsregistret, foretages vedmasseberegningen. Den kan foretages ud fra tabelopslag i standard-oversigter, ved anvendelse af taksationer, eller ved en kombination. Hvordan vedmasseansættelsen bør foretages i den konkrete planlægning, afhænger af distriktets situation. Er distriktet i et arveskifte? Skal en gammel masse afvikles? Har der været stormfald? Etc.

Efter vedmasse-beregningen kan der nu laves alle de kendte statussammendrag.

Beregning af tilvækst og hugst

Den metode, der anvendes til beregning af tilvækst og hugst er speciel derved, at alle tilvækstoversigter er formuleret matematisk efter samme grundlæggende princip. De er ikke blot omfattende tabelværker lagt ind i en datamat. Systemet er herved gjort meget kompakt og kræver lille EDB-kapacitet. Således vil systemet med tiden kunne lægges over på en microdatamat. Herved vil størstedelen af status (alt undtagen korttegning) samt den tekniske og økonomiske planlægning kunne foregå helt decentralt, hvis det enkelte distrikt ønsker det. Den matematiske formulering indebærer en anden betydelig fordel: tilvækstoversigterne er hugstuaafhængige. Det vil sige, at planbrugeren selv kan definere en hugstbehandling svarende til de lokale forhold. Herved kan der

Note 1

Når et kort fremstilles ud fra flyfoto, kan der forekomme store arealfejl i kuperet terræn. Ved flyfotografering kan man risikere, at to punkter, der ligger i forskellig højde i terrænet, kan komme til at ligge samme sted på fotoet. Arealer på „bagsiden” af en skråning kan helt forsvinde. Systemet er indrettet til fremstilling af orthogonale kort. Fremstillingen af orthogonale kort kræver oplysninger (på digital form) om terrænets højdekote forhold.

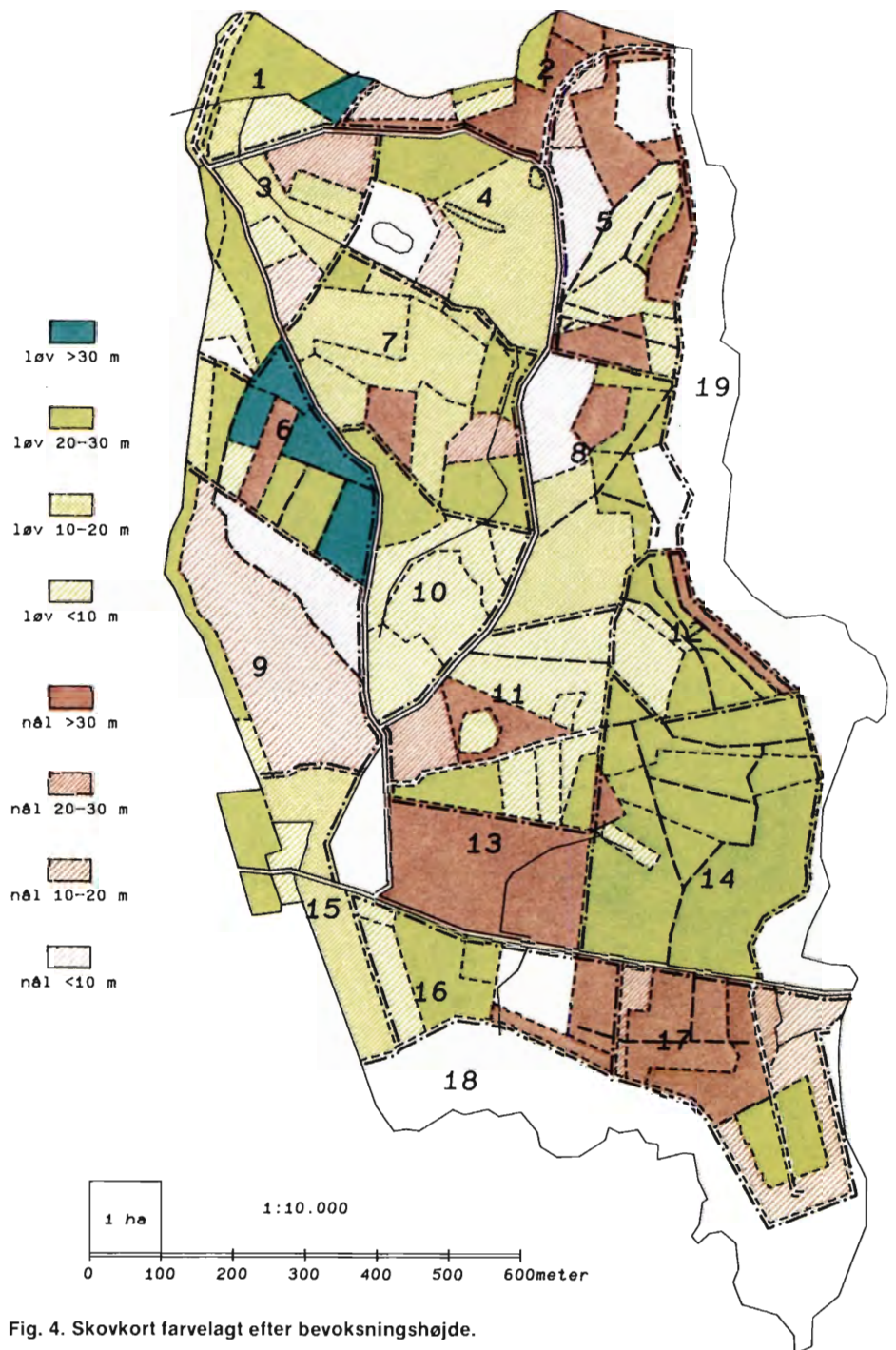

Fig. 4. Skovkort farvelagt efter bevoksningshøjde.

tages hensyn til en diameterudvikling, der afviger fra standardoversigterne (f.eks. i svagt hugget gran), eller der kan beregnes alternative resultater ved forskellige hugstbehandlinger.

Tekniske og økonomiske budgetter ved hjælp af sortimentsanalyseprogram

Sortiments-analyseprogrammet er det program, der anvendes til at omregne det totalt huggede antal kubikmeter til handelsmasse, og dennes fordeling til den enkelte effektgruppe.

Sortiments-analyseprogrammet bygger på teoretisk aptering, som eksempel omtalt i SKOVEN, nr. 6-7 af *Fløe og Jensen*, p. 174-177. Programmet kan ap-

tere både løvtræ og nåltræ. Det giver -med de begrænsninger Fløe og Jensen omtaler - mulighed for at foretage planberegninger med helt aktuelle sortimentsforhold, frem for historiske. Ved en planberegning beregnes et sortimentsforhold for hver bevoksning. Man kan selv definere hvilke effekter, der skal aflægges af de forskellige træarter. Således kan eksempelvis beregnes konsekvensen af at ændre aflægningsinstruksen på hele eller dele af skovningsmassen i en planperiode - eller blot det næste år.

Effekten af knæk ved stormfald kan beregnes. Når der arealmæssigt er overblik over skaderne, kan en afvirkningsberegning laves på den stormvæltede

masse. Man kan ved denne beregning f.eks. få belyst, om man med rimelighed kan tegne en bindende kontrakt, eksempelvis med minimumsbetingelser på midtdiameteren.

Ajourføring af planen

Når en driftsplan er blevet udarbejdet på ovennævnte system, er det muligt at få leveret bevoksningsregistret på en diskette, således at man på distriktet kan foretage ændringerne løbende, og efter behov udskrive nye bevoksningslister, arealsamdrag m.v.

En vigtig funktion ved at have en aktuell bevoksningsliste på en mikrodata-mat, er den sortering der kan foretages. F.eks. kan der foretages udskrift af alle ege-bevoksninger, der har højder mellem 8 og 16 meter, og som ikke er blevet markeret som gennemhugget de sidste 2 år.

En egentlig opdatering af driftsplanen foretages ved først at få opdateret kortet, og herefter bevoksningslisten (hvortil de nye arealoplysninger fra kortet overføres).

Et vigtigt afsnit ved opdateringen af planen, er *plankontrollen*. Opdateringen af bevoksningslisten sker ved at angive, hvilke bevoksninger, der er blevet hovedskovet, og hvilke der er blevet gennemhugget. Bemærk: Der skal *ikke* oplyses noget om vedmasser.

Når vedmasse-faktorerne fremskrives, holder programmet samtidig øje med hvilke bevoksninger, der er blevet hovedskovet eller gennemhugget, og foretager så skovningen ud fra *planforudsætningerne*. Herved opnås, at det behandlede antal hektar ved opdateringen er korrekt, således at kun vedmassens størrelse pr. hektar kan variere.

Hvis det af regnskabet fremgår hvilken del af hugsten, der i de pågældende år er hovedskovning og hvilken del, der er udhugning, fås hurtigt en første kontrol af planforudsætningerne. Yderligere kontrol kan gennemføres ved at se på sortimentsudfaldene, ved opdateringen og i regnskabet (eventuelt sammenfattet i få store grupper).

Denne måde at kontrollere planforudsætninger på er ikke mulig ved de

kendte plansystemer. Årsagen hertil er, at man hidtil har fundet gennemhugnings-massen ved hjælp af en gennemsnitsbetragtning, der altså ikke kan sammenstilles med det areal, der faktisk er blevet behandlet i en periode (også 2-3 år forstås her som en „periode“).

Teknisk/økonomisk årsbudgettering

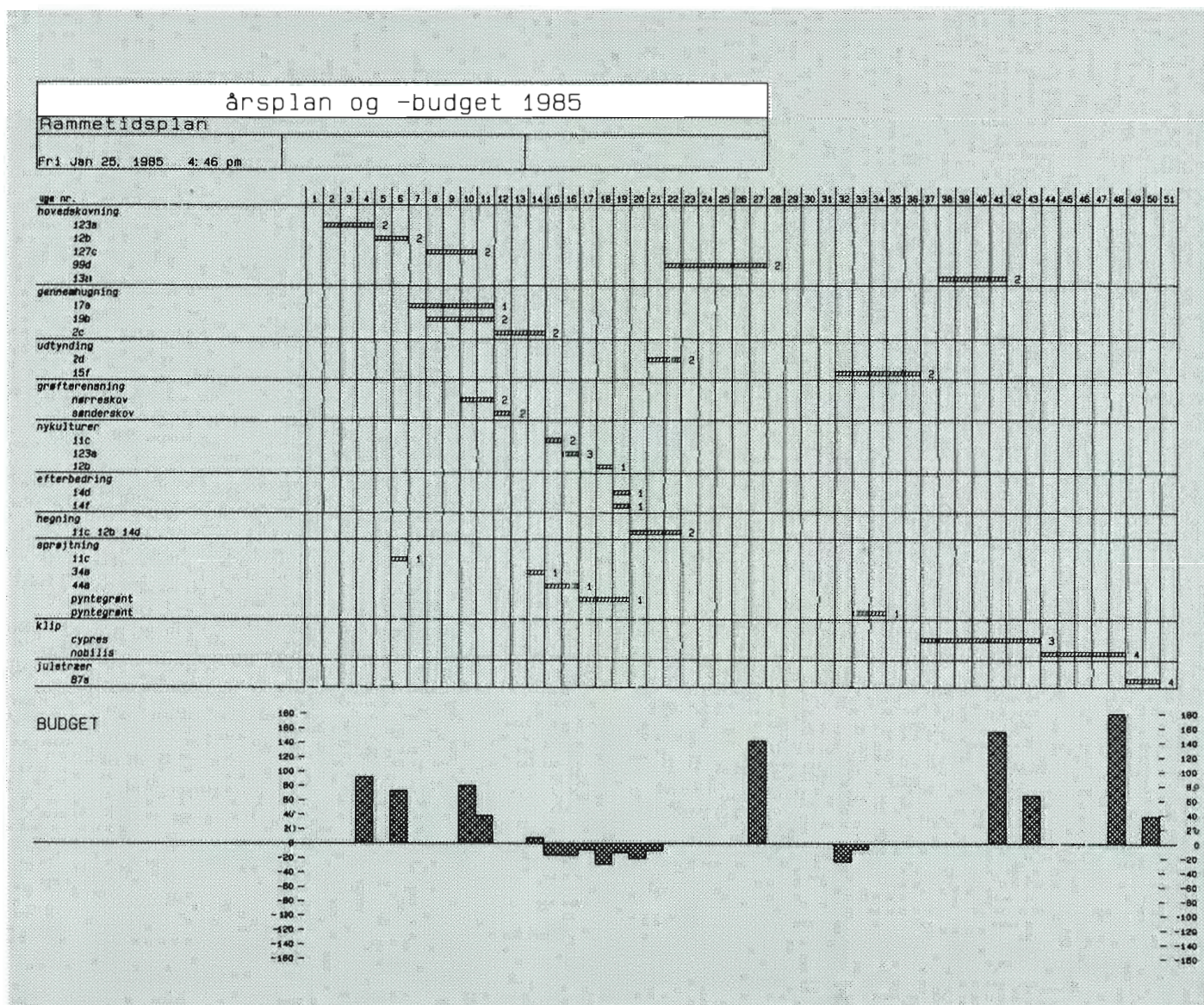
Ved at oplyse hovedskovningsarealer, gennemhugningsbevoksninger og andre aktiviteter kan plansystemet foretage årsbudgettering. Et eksempel på et årsbudget, med tilhørende likviditetsprofil, ses i figur 5.

Det er f.eks. muligt for et skovdistrikt at opdatere driftsplanen hvert andet år, eventuelt justere planforudsætningerne, og derefter få beregnet årsbudgetter for de næste 2 år. Som supplement kan der foretages en tilvækst-/hugstberegning for de næste 10-15 år.

På denne måde vil driftsplanen samtidig fungere som årsplan og som hjælpemiddel ved den langsigtede planlægning.

□

Fig. 5. Årsbudget med tilhørende likviditetsprofil.

Hovedopgaver på skovbrugsstudiet 1985

De skovbrugsstuderende på 8. semester har i 1985 afleveret følgende hovedopgaver:

Forstgenetik:

Ældelsesfænomener hos træer og betydningen for vegetativ formering.

Af Jens Peter Simonsen.

Skovdyrkning:

Skovbrugets indflydelse på vandkvaliteten ved indvinding af vandressourcer fra grundvandet.

Af Henrik Nowak Andersen.

Rødegens (*Quercus rubra* L.) dens vedegenskaber, afsætningsforhold, produktion og provenienser, med specielt henblik på danske forhold.

Af Erik Buchwald.

Alternativer til monokultur-dyrkningen på de jyske hedeflader.

Af Toke Foss.

Anvendelse af lupiner og andre kvælstofsamlere ved kultur-etablering.

Af Ulrik Bräuner Nielsen.

Sommertørkens indflydelse på skovtræers rødder.

Af Henrik Hagen Olesen.

Skovdøden - årsager og sammenhænge.

Af Christian Wolfhagen.

Skovdyrkning i tropiske områder:

Skovdyrkningsmuligheder i det sydøstasiatiske øhav, vest for Wallace's linie, med henblik på vedvarende udbytte i lavlands-dipterocarp skov.

Af Steen Forum.

Agroforestry med særlig henblik på tropisk Afrika.

Af Søren Paludan.

Skovhistorie:

Tyndingshugstens historie i Danmark.

Af Ole Hansen.

Skovplanlægning:

En mikrocomputer baseret på bevoksningsimulator til nåletræ.

Af Lars Gjerum.

Årsplanlægning - hvad er der sket? - hvad kan det bruges til?

Af Flemming Bo Petersen.

Vore nåletræarters relative værdi.

Af Claus Buhl Sørensen.

Skovteknologi:

Snoet vækst i nåletræ.

Af Sonja Canger.

Anvendelse og produktion af ask.

Af Per C. Christensen.

Opkvistning i gran.

Af Frank K. Lærke Jørgensen.

Kvalitetskrav til flis som træindustrielt råstof.

Af Mette Løycke.

Styrkesortering - om sorteringsparametre og styrkesortering af dansk gran.

Af Michael Pedini.

Skovøkonomi:

Den afsætningsøkonomiske teori samt afsætning af pyntegrønt.

Af Henrik Holst Zeltner.

Virksomhedsledelse:

Hovedpunkterne i udviklingen af den overordnede ledelsesstruktur i Statskovbruget fra 1851 til 1985 og i Det danske Hedeselskab fra 1866 til 1985.

Af Bjarne Hede Emig.

Hovedopgaverne kan lånes ved skriftlig henvendelse til lektor Stig Agger-Nielsen, Skovbrugsinstituttet, Thorvaldsensvej 57, 1871 Frederiksberg C.

**Et håndslager
ikke altid nok...
-pengene
skulle også
gerne
være
sikre...**

Når du vil sælge juletræer og pyntegrønt, er det værd at huske på, at Hedeselskabet er Danmarks største skovbrugsorganisation - med 140 mill. kr. i ryggen. Det er din bedste sikkerhed for betalingen.

Ring til en skovfoged på tlf. (06) 62 61 11 og få vurderet dine juletræer og dit pyntegrønt - og få et tilbud, der holder . . .

HEDESELSKABET

Handelskontoret

Klostermarken 12 - 8800 Viborg

Tlf. (06) 62 61 11

VOLVO BM VALMET

Ny teknologi og
moderne arbejdsforhold
i skoven!

Volvo BM Valmet traktorerne er skabt til moderne skovbrug. Den store frihøjde, den enkle og robuste opbygning, standardiseret skovafskærmning til alle modeller. En sejtrækker med gode manøvreegenskaber på dansk skovbund. Konstrueret til 2- og 4-hjulstræk.

Der er god økonomi og mange kræfter i Volvo BM Valmet skovtraktorerne. Skovafskærmningen er konstrueret i samarbejde med Skovteknisk Institut og Skovstyrelsen. En helt ny nordisk traktorserie skabt af Volvo BM og Valmet med den nordiske skovbruger i centrum.

En ideel sejtrækker til udslæbnings- og udkørselsopgaver
– til alle opgaver i skoven.

Scantrac
Scantrac Danmark A/S

Ambolten 20 · 6000 Kolding · Tlf. 05-53 90 00

Litteratur:

1001 slags træ

Villy E. Risør: 1001 slags Træ. Leksikon over træ fra alle verdensdele. - Borgen, pp. 582.

Villy E. Risør har udgivet små 20 bøger siden 1952 om træ. Han har i mere end 50 år handlet med træ verden over og har som træ-skribent især skrevet om træet som handelsvare og dets anvendelsesområder.

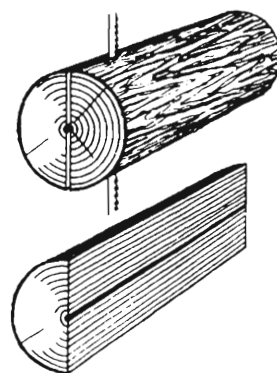
„1001 salgs Træ” er nærmest en udvidet udgave af Risør’s „Træ-håndbogen” fra 1980. Tyngdepunktet i „1001 slags Træ” ligger i en kortfattet omtale af 1001 forskellige træarter/slægter, fortrinsvis omfattende de træsorter som handles på verdensmarkedet. Også træsorter, som tidligere var velkendte og almindeligt anvendte, men som nu ikke længere markedsføres, er omtalt.

Træarterne (slægterne) er opført i alfabetisk orden med indgang efter det latinske navn. Først omtales træsortens handelsnavn på forskellige sprog. Derefter beskrives træets størrelse og form og veddets udseende (farve og struktur), styrkeegenskaber, forhold overfor tørring, varighed, anvendelsesområder m.m.

Bogen indledes med en beskrivelse af veddets anatomi og struktur efterfulgt af en ordbogsfortegnelse over trætekniske udtryk. Set fra et strengt fagligt synspunkt er disse afsnit ikke altid i overensstemmelse med den foreliggende viden.

Vidste De f.eks. at „Veddet er opbygget af celler, der i begyndelsen består af cellulose, som efterhånden omdannes til lignin i samarbejde med andre, fremmede stoffer”, eller „Stivelse udgør hovedparten af reservenæringen og aflejres i de unge celler for at gøre veddet hårdere og så vandtæt som muligt”. Det er synd, at Risør ikke har ladet en fagmand læse korrektur på disse afsnit, som med sine fejl og upræcise udtryk svækker værdien af et ellers udmærket træleksikon.

Professor P. Olesen

Illustrationer fra bogen af snit gennem stammen (spejlsnit).

**Lifte og udstyr til klipning
af pyntegrønt.
Jørgen Boje - Randers
Toldbodgade 48. Tlf. 06-42 74 00**

Edderkop M/85.
Ny forstærket
model.
Arbejdshøjde
m/skafesaks 20-21 m.,
udlejes til skovbrug.
Forlang prospekt.

Jørgen Boje i samarbejde med Falck Schmidt A/S, Odense.

18. almindelig vurdering

I disse måneder får alle ejere af fast ejendom fra Statsskattedirektoratet tilsendt meddelelse om årsregulering pr. 1. april 1985 af de kontante ejendoms- og grundværdier, som blev ansat ved 17. alm. vurdering pr. 1. april 1981. Denne årsregulering, som bliver den sidste „tekniske fremskrivning“ inden 18. alm. vurdering, betyder, at kontantværdierne for skovejendomme vil ligge 33-52% over de tilsvarende værdier i 1981 og 15% over 1984-værdierne. Disse stigninger skyldes både den almindelige prisstigning på grund af inflation og det store fald i renteniveauet med deraf følgende kursstigninger.

Af afdelingsleder ANDERS H. PETERSEN, Dansk Skovforening.

Ifølge Vurderingsloven (lovbekendtgørelse nr. 437 af 14. august 1984) skal 18. almindelig vurdering finde sted pr. 1. januar 1986. I forhold til vurderingsproceduren ved 17. alm. vurdering vil der ske en del ændringer:

1. Sidst i 1985 udsender Statsskattedirektoratet til ejere af tidligere sagkyndigt vurderede skovejendomme udskrifter med de grundoplysninger, som lå til grund for 17. alm. vurdering (pr. 1. april 1981). Ejerne bedes om at ajourføre/korrigere disse oplysninger.
2. De korrigerede grundoplysninger returneres til Statsskattedirektoratet, hvor der udfærdiges forslag til vurderingsansættelser ud fra vurderingstabeller m.v.
3. De lokale vurderingsråd udfærdiger - uden lokal skovsagkyndig bistand - de endelige vurderinger ved fradrag/tillæg for specielle forhold, samt ansættelse af værdier af ubevoksede arealer, bygninger m.v.
4. Til brug ved behandling af klager til skyldrådet over vurderingsansættelserne agter Statsskattedirektoratet at anvende 6 skovsagkyndige medhjælpere, udvalgt blandt skovridere landet over.

Dansk Skovforening har de sidste år kæmpet for at opretholde det tidligere vurderingssystem, hvorefter alle skove over en vis arealgrænse vurderedes af vurderingsrådene med lokalkendt skovsagkyndig bistand. Herved blev der taget hensyn til de enkelte ejendommers specielle plusser og minusser af såvel driftsøkonomisk som naturmæssig karakter.

Vi er stadig af den opfattelse, at en sådan procedure er den, der bedst tilgodeser betydningen af de meget specielle driftsøkonomiske forhold, som mange skovejendomme i øjeblikket er undergivet efter de seneste års storm- og frostska-

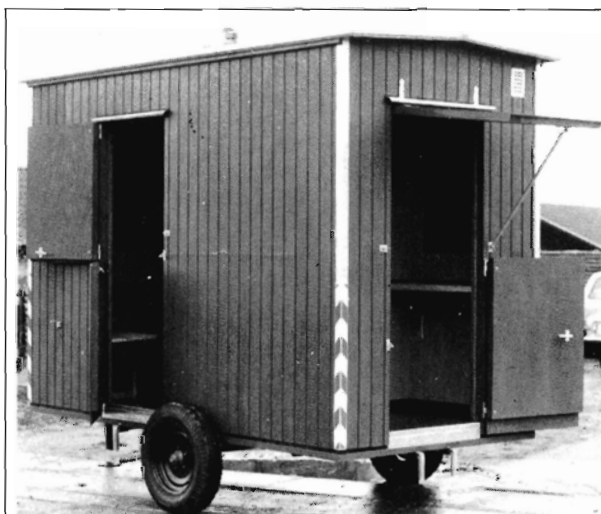
der. Vi er dog også klar over, at vi ikke fortsat kan forlange særbehandling i form af sagkyndig vurderingsbistand, når andre specielle ejendomsgrupper af langt større skattemæssig betydning ik-

ke vurderes på denne måde, hvilket vi har meddelt Statsskattedirektoratet.

Ved den kommende 18. alm. vurdering bør skovejere derfor gøre meget ud af at kontrollere/korrigere såvel de

grundoplysninger, som anvendes ved vurderingen, som (om muligt) de endelige vurderingers sammensætning.

Spørg eventuelt i Dansk Skovforening.

Opfylder skovbrugets seneste krav

Kan også fås på leasing

Få tilsendt vore specifikationer

Specialfabrik for mandskabs- og sanitetsvogne

Arnold Jensen

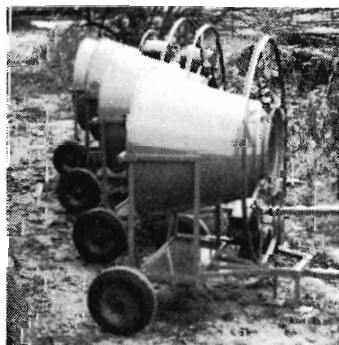
VOGNFABRIK

Lyngvej 3, 9000 Aalborg
Tlf. Aalborg (08) 18 02 77 - 18 04 02
Aften (08) 18 02 83

skancon

SNØREMASKINE TIL JULETRÆER

MARKEDETS BILLIGSTE.
Uafhængig af elektricitet.
Hurtig start og stop ved hjælp af fodpedal. - Samtidig er begge hænder frie hele tiden.

Med snor fylder træet mindre.
Snor er økonomisk i brug.
Skancon snøremaskine kræver et minimum af vedligeholdelse.

B. Kjeldsen ApS Baldersvej 5 · 8600 Silkeborg · Telefon 06 - 82 60 78

SUMICIDIN[®] 10 FW

Bekæmpelse af snudebiller

Rekvirér specialbrochure hos Deres forhandler

- en pålidelig partner

Har De spørgsmål
- så kontakt
- vor konsulenttjeneste

NORDISK ALKALI BIOKEMI A/S

Islands Brygge 91
Postbox 1810
2300 København S
Tlf. 01 - 57 61 00

Jyllandsafdeling:
Aistrup Allé 10
8361 Hasselager
Tlf. 06 - 28 14 44

* Registreret varemærke

Påbud om driftsplan i Sverige

Alle større skovejendomme i Sverige skal nu hvert 10. år udarbejde en detaljeret driftsplan. Den er udgangspunkt for de vejledninger/påbud med hensyn til skovdriften, som skovejernerne pålægges af de svenske skovmyndigheder.

Af professor, dr.merc. FINN HELLES, Skovbrugsinstituttet, KVL.

I 1983 fik den svenske skovlov en tilføjelse (1), som betyder, at senest i 1993 skal alle skovejendomme være forsynet med en driftsplan for en tiårig periode, og planen skal fornyes ved periodens udløb. Formålet med planen er først og fremmest at tydeliggøre skovlovens hugst- og dyrkningskrav for ejeren, men naturligvis „markedsføres” planen med henvisning til, at den er en forudsætning for en aktiv og lønsom skovdrift (2).

Kravet om en driftsplan kan komme hurtigt, for den skal foreligge senest et år efter, at en „øversigtlig skogsinventering” er foretaget på en given ejendom. Denne inventering af al privatejet skov bekostes af staten og udføres af „skogsvårdsstyrelserna”, og målet er at inventere et givet område hvert 10. år. De indsamlede data skal bruges i forbindelse med rådgivning overfor ejeren og tilsyn i henhold til skovloven. Desuden kan de bruges som grundlag for driftsplanlægningen, som derved billiggøres! (3).

Der er ingen krav om, hvem der skal opstille driftsplanen. Skovloven er imidlertid så detaljeret og kompliceret, at det efter min vurdering normalt vil kræve særlig sagkundskab at udarbejde planen - som „skogsvårdsstyrelsen” i øvrigt kan forlange at kontrollere (4). „Skogsstyrelsen” har udsendt en instruktion for dataindsamling ved den oversigtlige inventering og ved driftsplanlægningen (2). Jeg gætter på, at den vil give problemer, fordi der er forskrifter for alt - intet er overladt til tilfældighederne.

Indhold af driftsplanen

Driftsplanen består af et kort, hvor skoven er inddelt i afdelinger (nedre grænse 0,5 ha, ingen litra), og et såkaldt planhæfte. Kortet er i målestok 1:10.000, enten tegnet direkte på flyfoto eller overført til papir. Afdelingerne er angivet ved koordinater og „hugningsklass” (fx. G1: „normal gallringsskog”, S1: „slutavverkningsbar skog”), men ikke træart.

Skoven beskrives afdelingsvis i planhæftet: areal, alder, stående masse, træartsfordeling og bonitet. Desuden anføres, hvilke tiltag der er nødvendige ifølge skovloven (kulturarbejde, udrensning, tynding, realisering) og i øvrigt for at opnå en „god skogsvård” i planperioden.

De afdelingsvise data samles i en oversigt. Med udgangspunkt i den be-

regnes, hvor stort et areal der maksimalt må eller mindst skal realiseres. I øvrigt findes oplyst ejendommens samlede vedforråd, areal, aldersfordeling og træartsfordeling m.m.

På ejendomme, hvor der allerede findes en plan, som giver mindst samme beslutningsgrundlag, skal der ikke opstilles driftsplan efter de nye forskrifter. For ejendomme under 20 ha produktivt skovareal (40 ha for „svårföryngrad” skov i det nordlige Sverige) kræves der ikke nogen fuldstændig driftsplan. Her er det tilstrækkeligt med et skovkort og med en enkel fortegnelse over nødvendige, skovdyrkningsmæssige tiltag og „lämplig avverkning”. For afdelinger, hvor dyrknings- og hugsttiltag skal udføres, skal dog angives areal og bonitet. Desuden skal altid fremgå de tiltag, der kræves ifølge skovloven.

Er det rimeligt at kræve dette i Danmark?

Kravet om driftsplan er sådan set en logisk følge af den meget restriktive og komplicerede skovlov. På den anden si-

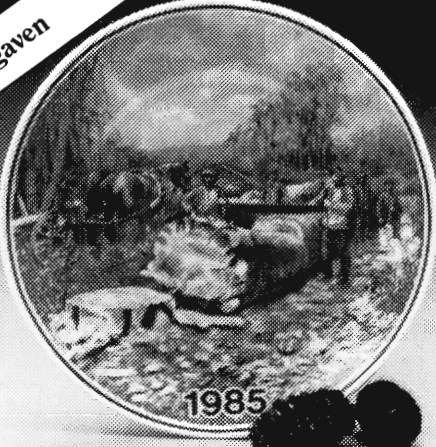
de synes det at være muligt at forenkle skovloven - uden derfor at opgive plankravet. Og man kan spørge sig selv, om „skogsvårdsstyrelserna” virkelig har mandskab til at administrere denne yderligere forgrening af tilsyn/vejledning/rådgivning overfor de private ejere. Der er næppe tvivl om, at det i langt de fleste tilfælde bliver „skogsvårdsstyrelserna”, der skal opstille driftsplanerne.

„Det bliver interessant at følge, hvordan det svenske „eksperiment” falder ud, navnlig betragtet som en vej til bedre rådgivning. I skovbruget kan rådgivning vanskeligt ske uden at tage hensyn til bedriftens helhed og dens langsigtede perspektiver, dvs. uden en driftsplan”.

Anvendt litteratur:

- (1) Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen, §21 a.
- (2) SKOGSSTYRELSEN: Instruktion för datainsamling vid översiktlig skogsinventering och skogsbruksplanläggning. 1984, 38 + 29 s.
- (3) C. H. PALMER: Skogsbruksplan måste snart alla ha. Så här ser den ut. - Skogen 1984:2, s. 36 f.
- (4) ANONYM: Så ska en skogsbruksplan se ut. - Skogen 1984:12, s. 30.
- (5) P. MUNK PLUM: Skovstastik i Danmark. Foredrag til Nordisk Udvalg for Jordbrugsstatistik, møde i Danmarks Statistik den 31.10.1984. Upubl.

Ønskegaven

Original Skovbrugsplade 1985
Kæmpen er faldet.

Årets smukke motiv, tegnet af kunstneren P. Christensen, viser det utroligt hårde arbejde skovarbejderen havde i gamle dage. Motivet er utroligt detaljeret og udført i fineste blå underglasur. Pris kr. 169,- + porto. Bestil allerede i dag.

☐ Check medflg. + porto kr. 18,-	☐ Pr. giro + porto kr. 18,-	☐ Efterkrav + porto kr. 31,-
--	---	--

Navn: _____
Gade: _____
Postnr.: _____ By: _____
Evt. telf.: _____

Tove Svendsen
Tove Svendsen Kunsthåndværk • Jægergangen 104 • 2880 Bagsværd
Giro 8267995 • Telf. 02-44 15 14

Svenske kommentarer

SKOVEN har anmodet om kommentarer til Finn Helles' artikel „Påbud om driftsplan i Sverige“ fra to svenske skovfolk, som har sagen tæt inde på livet. Forespørgslen har været rettet til verkställande direktör Sven Sjunnesson fra Skånes Skogsägare samt til jägmästare Niels Nannestad, som er uddannet i Danmark og administrerer Rössjöholm på Hallandsåsen.

Grundinställningen inom svensk skogsägarerörelse till att de enskilda skogsägarna bör ha en skogsbruksplan för sin fastighet har alltid varit positiv. Skogsbruksplanen beskriver skogstillståndet på ägarens egendom och möjliggör också en långsiktig planering med hänsyn till ägarens olika önskemål, inte minst då vad det gäller hans ekonomiska situation.

Det kan därför tyckas, att ett påbud om en sådan skogsbruksplan skulle uppfattas positivt. Så är dock icke fallet utan tveksamheten från inte minst skogsägarerörelsen är stor och detta av flera skäl. Det första skälet är av mera psykologisk art, nämligen att kravet om skogsbruksplan ingår i en lång rad av regleringar, som staten vidtager gentemot det privata skogsbruket. Vi har i skogsvårdslagen och även i många andra lagar en sådan mängd detaljregleringar, att många skogsägare i praktiken inte har möjlighet att leva upp till desamma. Dessa regleringar hindrar också den enskilde skogsägarens handlingsmöjligheter med sin skog.

Exempel på sådana detaljregleringar är krav på skogsskydd efter avverkningar, krav på ransonering av skog, krav på slutavverkning av skog och krav på nyanläggning. I stort sett finns det i dag ingen åtgärd, utan att den på något vis är reglerad i lagen.

Kravet på skogsbruksplan föreligger ett år efter det att den s. k. översiktliga skogsinventeringen (ÖSI) gått över området. ÖSI genomförs av skogsvårdsmyndigheten och skall tjänstgöra som ett planeringsinstrument för myndigheten. Här finns en uppenbar risk att staten kommer att utnyttja ÖSI för ytterligare regleringskrav i framtiden, och med detta instrument styra avverkning och andra skogliga åtgärder. Härigenom blir skogsbruksplanen på den enskilda skogsfastigheten ytterligare ett finfördelat instrument för att styra, reglera och kontrollera, och detta ger en negativ uppfattning om en kanske i övrigt positiv sak.

Men det finns också svagheter i det nya kravet om skogsbruksplan på den enskilda skogsfastigheten. För att kunna genomföra en bra skogsbruksplan krävs praktisk erfarenhet av skogsskötsel och avverkning, något som ofta saknas hos de som gör skogsbruksplaner-

na. Risken är uppenbar i dag, att den skogsvårdande myndigheten kommer att främst arbeta med lagövervakning och mycket lite med den praktiska verkligheten. Härigenom blir skogsbruksplanen lätt ett teoretiskt instrument, där lagar och paragrafer styr inriktningen i stället för ekonomi och praktisk verklighet.

Paralleller till detta har vi i den nyligen genomförda ädellövskogslagen som trädde i kraft 1. juli 1984. Konkret kan denna lag innebära, att personal från skogsvårdande myndigheter utan i stort sett någon praktisk erfarenhet kommer

att ta de avgörande besluten, när det gäller skötsel av ädellövskog, och erfarna skogsmän, som förvaltat och skött skogsfastigheter i årtionden med lokal erfarenhet sätts åt sidan.

Kraven på detaljreglering och myndighetsutövning inom det privata skogsbruket i Sverige har haft till följd, att man ofta fått en misstämning och också en negativ inställning till skogsvårdsstyrelsernas viktiga arbete. Det är uppenbart, att man från politikernas och centralbyråkraternas sida har gått alldeles för långt i sina ambitioner. Skogsbruket med dess i hög grad långsiktiga inriktning måste bygga på en optimistisk tro på framtiden och för detta krävs stöd och uppmuntran i stället för reglering och övervakning.

Sven Sjunnesson

Alle større svenske skovejendomme skal i dag udarbejde driftsplaner indeholdende fx. skovkort og bevoksningslister.

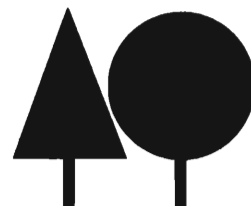

SKOV- OG LÆPLANTER

Planteskolen er tilsluttet
Herkomstkontrollen
med skovfrø og planter.

Prisliste sendes gerne.

AARESTRUP PLANTESKOLE
v/Kurt Christensen - Aarestrupvej 162 - 7470 Karup
Tlf. 06 - 66 17 90

Svenske kommentarer - fortsat

Skoven og skovindustrien er den vigtigste næringsgren i Sverige. Nettoeksportværdien udgør ca. 30% af landets eksportindtægter. Den svenske skov vokser mere end nogensinde, ifølge riksskogstaxeringen ca. 50% mere idag end for 40 år siden. - Skovejerne har altså været dygtige til at udvikle skovbruget de sidste decenier.

De restriktioner og påbud, som lovgivningen har lagt på svensk skovbrug de sidste 10-15 år, står derfor som en kontrast til de virkelige forhold og skyldes efter min mening, at svenskerne i almindelighed og politikerne i særdeleshed har forbavsende lidt indsigt i og forståelse for, hvad der foregår inde i skoven.

Skogsvårdslagen (SVL) fra 1979 er helt i stil med ovenstående beskrivelse. På den ene side udtaler politikerne store ord om, at man vil have mere skov og have passet den bedre, men samtidig binder de skovbruget i et hav af restriktioner og bestemmelser, som jeg desværre tror, på lidt længere sigt, kommer til at virke negativt på svensk skovbrug.

Man tror, at man kan styre en hel næringsgren med udførlige beskrivelser ned til mindste detalje af, hvad der er rigtigt skovbrug. SVL foreskriver f. eks.: at skov ikke må renhugges tidligere end ved 65 år, at rydning og udtynding skal ske på en nøje angivet måde, at højst 5% af træerne må skades ved udrydning, at kørespor aldrig må blive dybere end 10 cm, at »skogsbruksplan« skal oprettes for alle ejendomme, og denne skal se ud på en ganske bestemt måde. - Og man skal vide, at ifølge den ny SVL kan skovejeren straffes, også hvis han bryder lovens forskrifter.

Kravet om skogsbruksplan er en naturlig følge af de detaljerede krav om, hvordan skov skal passes. For at myndighederne skal kunne kontrollere, at skovejeren passer sin skov, som de foreskriver, er det nødvendigt at have et instrument til denne kontrolfunktion.

Kravet om, hvordan skovplanen skal udformes, er derfor også helt betinget af myndighedernes ønsker og ikke af ejernes ønsker - og det er ejeren, som skal betale for dette påbud - enten direkte eller gennem den ekstraskat, man i Sverige har på skov - skovvårdsavgiften. (Skogsvårdsavgiften er de sidste 5-8 år forhøjet med ca. 2.000%!). F. eks. skal man »uppskatte særskilt noggrant« de ringeste bevoksninger, nemlig der, hvor loven kræver, at ny skov skal anlægges. I andre planlægningsinstruktioner vil

man tværtimod lægge særlig vægt på at registrere de mest værdifulde bevoksninger indgående.

Målet med traditionel dansk planlægning mener jeg, man kan formulere i 4 punkter: 1) at registrere hele kubikmassen og dens værdi, 2) at beregne tilvæksten og 3) hugsten, samt 4) at forudsige noget om økonomien de næste 10 år i skoven. - Kun de første 2 punkter og delvis det 3. tilfredsstillende SVLs plan. Sådant, som den i dag præsenteres, angives alderen i 10 års intervaller og man kan ikke se, hvilke bevoksninger aldersklassen indeholder.

For at finde hovedskovningsarealerne må man gå igennem bevoksningslisten. Nåleskov indeholder alle nåletræarter og man kan ikke skelne mellem fyr og gran. Ligeledes skelner aldersklassen ikke mellem løv og bøg.

Tilvæksten er der gjort meget ud af og bonitering sker i alle bevoksninger. Hugsten derimod er helt subjektivt anslået, som en procentsats af stående forråd. Om den skal tages i en eller flere omgange ved man ikke, ej heller, hvordan det påvirker kubikmassen pr. ha i løbet af perioden. De tre alternativer, som vises, er kun forskellige, fordi antallet af foryngelsesarealer er forskellige. - Dette betyder, at man ikke i planen kan indbygge et varieret behandlingsprogram - f. eks. ønsket om at øge eller sænke kubikmassen pr. ha. At beregne de økonomiske konsekvenser for skoven er ikke muligt!

Jeg ville ikke tro, at en dansk student, som til sin forstkandidateksamen afleverede en plan, som den skogsvårdsstyrelsen i dag præsenterer, ville få den godkendt.

De som har skrevet forskrifterne til loven, har givetvis haft de bedste intentioner, og de undskylder sig ofte med, at det, som foreskrives, ikke er noget, som ikke var alment accepteret af skovbrugere selv.

Det at man gør en vis metode for et helt erhverv til lov, må betyde, at man ændrer noget dynamisk til noget statisk. At dette hæmmer udviklingen forekommer mig indlysende. - Det, som jeg derfor er mest bange for i SVL, er, at den konserverer den driftsform, som var »rigtig« i 1975, men som udviklingen naturligvis vil løbe fra på relativt kort tid. Ganske vist findes der dispensationsmuligheder i SVL - men tænk, at en naturlig udvikling kun kan ske gennem dispensation!

Når man ser den markante forskel,

der for tiden er i antal stillinger mellem de mange offentlige inden for skogsvårdsstyrelserne og de få i det private, kan man virkelig spørge om svensk skovbrug udvikler sig bedst - 1) ved at give det mulighed for at anskaffe og beskæftige flere forstmænd inde i erhvervet - eller 2) ved at ansætte flere uden for skovbruget til at kontrollere dette.

Niels Nannestad.

KLÆDT PÅ TIL NATUREN
Skøn jagtbeklædning, Fremstillet af professionelle naturelskere i Irland, designet efter danskernes smag og kvalitetsbehov.

OLIESKINDSHAT
Matcher til jakken. M. foer. Fås i str. 54-62 (hele numre) IMPORTPRIS **125,-**

OLIESKINDSJAKKE
Lækker robust model med utrolig slidstyrke • 100% vandtæt • Dobb. lukkesystem (kraftig dobb. lynlås og trykknapper) • Ærmer m. ribbord og vindfang • 100% vind/vandtæt • Stor inderlomme m. "snap"-lås • Udv. 2 fyldige sidelommer og 2 stiklommer • skotskternet foer i ren ny uld m. nylonbeskyttelse/slidkant forned. Fås i str.: S, M, L, EXL og EX-EXL. IMPORTPRIS KUN **95,-** **595,-**

Hætte til påsætning med trykknapper.

OLIESKINDSKNICKERS
M. FOER
Blød og smidig • Utrolig slidstyrke • Perfekt til det danske klima • "Snap"-lukkesystem i ben • Lækkert behageligt foer • Udv. lommer og elastik i taljen. Fås i str.: S, M, L, EXL og EX-EXL. IMPORTPRIS KUN **295,-**

HUNTER STØVLER
Gedigen og sporty • Kan tåle det hårde "fodarbejde" • Ideel til jagt og andre fritidsaktiviteter • Blød og smidig med utrolig pasform • Skridsikker sål • Håndlavet. Fås i str.: 39-47 (hele numre). IMPORTPRIS KUN **225,-**

Vi har også NU-Hunter på lager (beregnet til bredere fødder).

Besøg vor butik Mange spændende jagt- og fiskerigaveartikler

225,-

Grouse

JAGTIMPORT
Radamsvej 4
5856 Ryslinge

Direkte import - ingen fordyrende mellemled. Derfor til priser der er aller lavest.

Ring tlf. 09-67 12 25 (gerne aften 09-67 20 17)

Agro-kemi - er rådgivning og vejledning.

Agro-kemi - en uundværlig rådgiver for den grønne sektor, når effektive total løsninger skal opnås.

Agro-kemi - en uundværlig rådgiver for den grønne sektor, når effektive total løsninger skal opnås.

En kontakt til institutionsafdelingen er både gode råd og tips - men også meget mere.

Ring til institutionsafdelingen eller til et af vore salgskontorer. Vi anviser nærmeste forhandler.

Agro-kemi a/s

-der står viden bag navnet.

Gammelager 1, 2600 Glostrup, telf. (02) 45 21 11
Østersøgade 13, 5000 Odense, telf. (09) 11 63 98
Geestruplund 2, 6534 Agerskov, telf. (04) 83 37 57
Jens Juuls Vej 26, 8260 Viby J, telf. (06) 28 15 11
Limfjordsvej 27, 9400 Nørresundby, telf. (08) 17 35 66

AKKERUP PLANTESKOLE
5683 HAARBY
Telefon (09) 73 10 58

Skov-, læ- og hækplanter

Tilbud afgives gerne.
Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Temadag om forstkandidat-uddannelsen

Vi er købere til bøgekævler

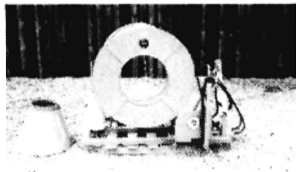
**HVALSØ NY SAVVÆRK OG
TØMMERHANDEL**

4330 Hvalsø

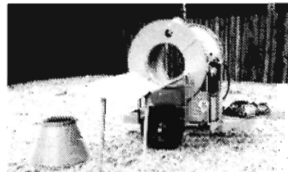
Tlf. (02) 40 81 36

LYN-PAK

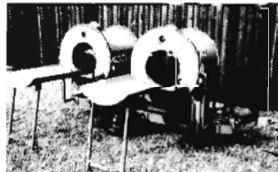
JULETRÆ'S SNØREMASKINER - HYDRAULIK DREVNE

TYPE 1TL
LIFTOPHÆNGT

TYPE 1T
TRAILER MODEL

TYPE 2T
DOBBELT TRAILERMODEL

BESTIL VENLIGST NU - REKVIRER BROCHURER

P. Lühning's Plantage i/s

ASSENSVEJ 464 - FALDSLED
DK-5642 MILLINGE - TELEFON (09) 68 11 30

NYT I DANMARK

**MOELVEN kapper og kløver danske træsorter
op til 30 cm i én arbejdsgang.**

Let at betjene
Sikker i brug
Stor kapacitet 2-5 rm i timen
Lille kraftforbrug
Kun 5 smøresteder
Transport i 3-punkts ophæng
Transportbredde 1,4 m

Rekvirer brochurer eller få
yderligere oplysninger på
tlf. (09) 83 10 32
eller efter kl. 16,00 på
tlf. (09) 83 11 18.

AKTIESELSKABET

CARL NORSTRAND

Rugårdsvej 840 - 5474 Veflinge

Foreningen af Skovbrugsstuderende, DFF og Skovbrugsinstituttet afholder i fællesskab en temadag om forstkandidatuddannelsen. En af grundene er, at en sådan temadag kan give inspiration til det videre arbejde med revision af uddannelsen. Hertil kommer, at mange udvalg/enkeltpersoner/organisationer m.m. i den senere tid har yttret sig om uddannelsens indhold, placering i uddannelsessystemet og fordeling af ressourcer i forhold til de øvrige videregående uddannelser. Ved at samle nogle repræsentanter for udvalg og andre enkeltpersoner, som har deltaget i debatten, kan de forskellige meninger og ideer få mulighed for at mødes og brydes. Det vil forhåbentligt give en frugtbar debat. Hvis man et kort øjeblik kaster vane og tradition af sig, vil man se mange problemstillinger, der skal debatteres, inden man planlægger fremtidens forstkandidatuddannelse, f.eks.:

- 1) Skal uddannelsen foregå på Landbohøjskolen?
- 2) Hvor „akademisk“ skal uddannelsen være?
- 3) Hvor specialiseret skal uddannelsen være?
- 4) Skal der være linier i uddannelsen, en økonomisk, en teknisk og en biologisk linie f.eks.?
- 5) Hvor mange grundfag er nødvendige (ønskelige)?
- 6) Skal der være større erhvervstilknytning?
- 7) Hvor stor en procentdel af fagene skal være obligatoriske?
- 8) Skal uddannelsen være en akademisk overbygning på en praktisk uddannelse indenfor skovbruget?
- 9) Hvilken indflydelse vil en omlægning af studiet have på beskæftigelsen?

Det er mange spørgsmål, og der findes næppe entydige svar. Men vi synes, det er vigtigt, at alle interesserede får mulighed for at deltage i debatten og et godt grundlag at danne deres egen mening på. Derfor opfordres alle til at skrive i „Ugeskrift for Jordbrug“ eller „Skoven“ og til at komme til temadage den 24/10, kl. 9.30 til ca. kl. 16.30 på Landbohøjskolen, Bülowsvej 13, aud. 1-01.

Tilmelding senest 10/10 til DFF, Gammeltorv 22, Postboks 2172, 1017 Kbh.K. Tlf. 01 - 15 33 66.

Vel mødt!

FS, DFF & Skovbrugsinstituttet.

Temadag om forstkandidat-uddannelsen

Tid: Torsdag d. 24/10 kl. 9.30 - 16.30.

Sted: Auditorium 1-01 (Festauditoriet), Bülowvej 13.

Program:

- 9.30 Velkomst v. Foreningen af Skovbrugsstuderende.
- 9.35 Lysbilledshow om uddannelsen.
- 9.55 Indledning v. ordstyreren Klaus Waage Sørensen.
- 10.00 Prof. H. A. Henriksen: En skovbrugs-lærers syn på skovbrugssektorens udvikling og de deraf følgende krav til uddannelsen.
- 10.15 Forstander Marcus Pedersen: Udviklingen i de øvrige skovbrugsuddannelser set i sammenhæng med den fremtidige udvikling i forstkandidatuddannelsen.
- 10.30 Prof. Peder Olesen Larsen: Hvorfor grundfag?
- 10.45 Kaffepause.
- 11.15 Skovrider Ole Fog: Privatskovbrugets ønsker til forstkandidatuddannelsen - Hvilke muligheder/mangler er der.
- 11.30 Afd. leder Peter Friis: Hedeselskabets ønsker til nybagte forstkandidater.
- 11.45 Adm. skovrider H. Gammeltoft: Hvilke ønsker har Skovstyrelsen til nybagte forstkandidater?
- 12.00 Frokost på Gimle
- 13.00 Direktør J. Bækkelund: Er der reelle beskæftigelsesmuligheder for forstkandidater i den danske træindustri i fremtiden?
- 13.15 Vicedir. Niels Ole Hansen: Fredningssektorens ønsker til forstkandidatuddannelsen.
- 13.30 Stud. silv. P. Broström: Mit studie.
- 13.45 Direktør Morten Knudsen: Nogle problemer og perspektiver i skovbrugsuddannelsen.
- 14.00 Rektor Folke Rasmussen: Mulighederne for at tilgodese de ønsker, som gennem dagen er fremkommet.
- 14.15 Kaffepause.
- 14.45 Paneldebat med indledning ved ordstyreren.
- 16.30 Afslutning.

SKOV-SPRØJTNING

tilbydes

1. Højtrykssprøjtning med pistol.
2. Tågesprøjtning.

Kongshøj Mølle

SPRØJTSESERVICE ApS
5871 Frørup
Tlf. (09) 37 12 42

GRØFTER!

RENSNING AF GRØFTER TILBYDES

MED:

LILLE EFFEKTIV MASKINE (br. 170) SKOVL MED ANLÆG TIL ALM. GRØFTER RABATSKOVL TIL DYBE GRØFTER SAMT GRØFTER I BLØDT TERRÆN

HØJ KVALITET FAST METERPRIS

ENTREPRENØR

JOHAN PEDERSEN

MALERKROGEN 3 HAMMEL (06) 963982
BIL-TLF. 049 - 7 49 47

DANUSER jordbor

Hvor der skal foretages indhegning af skove - nyplantninger - marker - parker - plantning af træer og buske - rejsning af master og meget mere - udføres boring af huller hurtigst og mest økonomisk med de verdenskendte DANUSER jordbor.

De enkelte bor er med udskiftelige hærdede boreskær og med udskiftelige bore-spidser af smedet og hærdet stål.

- PASSER TIL ENHVER TRAKTOR MED TREPUNKTSOPHÆNG

- OVERALT

AARUP - FYN
TELF. (09) 43 13 03

Netpakkemaskine for juletræer

Drives af 12 volt eller/og hydraulisk udtag på traktor.
Fremstilles også til anden styrestrøm.

- ★ Betjenes let ved el-vippekontakt
- ★ Trinløs indstilling efter træ længde
- ★ Automatisk endestop
- ★ Træer op til 3 meter
- ★ Stor kapacitet
- ★ Billig i drift
- ★ Stor driftsikkerhed

Standard emballagenet for juletræer lagerføres.

RING FOR NÆRMERE OPLYSNINGER:

BK-PACK ApS

Enghavevej 8 - Jordløse - 5683 Hårby - Tlf. (09) 73 12 59

Litteratur:

Udhugning i bøg

For 30-40 år siden diskuterede man meget, hvordan bøgen skulle hugges - en aktiv hugst, hvor krukker fjernes, eller en mere henholdende, hvor bøgen bliver „klemt“ og får en bedre oprensning. Der foreligger nu resultater fra et forsøg, som viser konsekvenserne af hugstbehandlingen.

DET FORSTLIGE FORSØGSVÆSEN i Danmark: Bind XXXX, hæfte 1.

Side 1-51. Beretning 334.

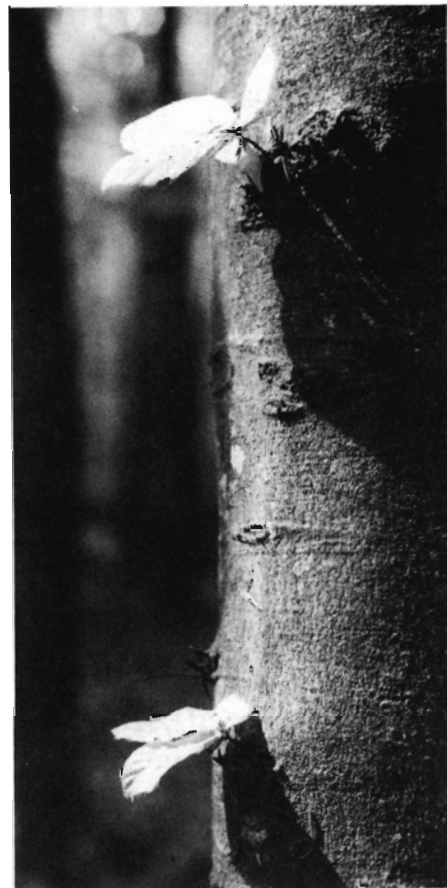
ERIK HOLMSGAAARD: Oprensning, vandrisdannelse m. m. i en 25-års periode på en urørt og to tyndede parceller i et hugstforsøg i bøg.

Forfatteren omtaler indledningsvis de heftige udhugningsdiskussioner, især om bøgéhugst, som fandt sted i 1930'erne, se D.S.T. 1937 og 1938. „Man opfattede næsten de enkelte træer som leret i en keramikers hånd, idet man var i stand til at forme et træ ved påvirkning af dets omgivelser“.

Som en udløber af disse udhugningsdiskussioner anlagdes i 1950 et hugstforsøg i en bølgebevoksning fra 1916 i Nyskov, Bregentved skovdistrikt, idet forstinspektør T. Jagd, Bregentved udviste 2 parceller og skovrider Aage Bavngaard, Valdemar Slot, 2 andre. Det havde de gjort allerede inden forsøget blev anlagt, helt tilbage fra 1941.

Kort udtrykt var Jagd exponent for aktive indgreb, hvor først og fremmest krukker og grove typer på et tidligt tidspunkt fjernedes. Derved blev der plads for velformede og slanke typer, der i den sidste ende ville opnå den bedste kvalitet, og desuden blev tilvæksten tidligt lagt på de bedste træer. Underetagen blev delvis fjernet. Bavngaard var fortaler for en henholdende hugst, hvor man i ungdommen især lagde vægt på oprensningen. Den kunne kun blive effektiv, hvis træerne stod tæt, „den fysiske hugst“, således at også underetagen bevarede. Først når oprensningen var tilstrækkeligt høj, ved ca. 60 år, burde man give træerne plads og fremme diameterudviklingen.

Udover de 2 x 2 huggede parceller, der efter deres udvisere benævnes J og B, anlagdes en udhugget parcel U.

Forsøget viser, at den stærkere og mere aktive hugst efter forstinspektør Jagds model ikke medfører væsentligt flere vandris sammenlignet med den mere henholdende Bavngaardhugst.

-DE ER BARE BEDRE!

MODEL 630 61 CC

- er udviklet efter de nyeste metoder i samarbejde med erfarne skovfolk, hvor man især har lagt vægt på: ydeevne - vægt - udformning - støj og sikkerhed. Det gør den til 80'ernes motorsav.

FORHANDLERE
OVER HELE LANDET!

HILLERØD
Nordsjællands Motorsave
Ægirsvej 7 02 - 26 51 51

SORØ
Holger Møller
Norgesvej 1 03 - 63 11 51

FAKSE
Specialværkstedet
Torvegade 34 03 71 34 65
bil. 049 30465

TOREBY L.
Brdr. Clausen A/S
03 - 86 90 03

ODENSE
Motorcenter Højby
Hollufgårdsvej 1 09 - 95 82 60

HJØRRING
Hjørning Silbeni ApS
Klokagervej 67 08 - 92 14 39

Jonsered

Jonsered

Jonsered

Jonsered

Jonsered

Jonsered

Jonsered

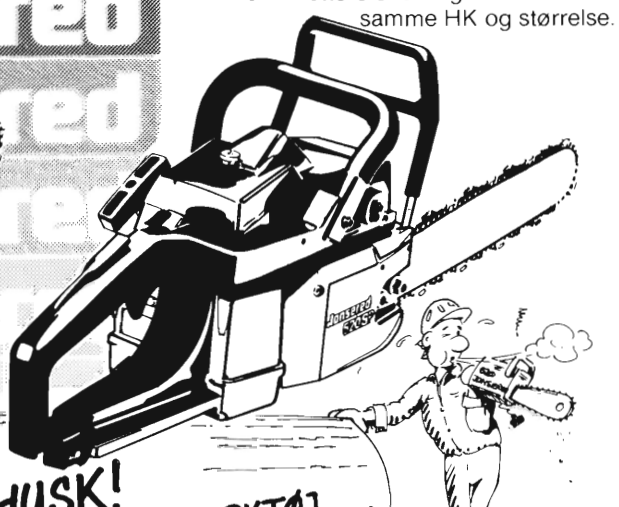
Jonsered

Jonsered

Jonsered

MODEL 520 49 CC

Den stærkeste 49 kubik sav, du har hørt om - lettere end nogen anden med samme HK og størrelse.

HUSK!

-DET RIGTIGE VÆRKTØJ
ER DET HALVE ARBEJDE!
-JON.

BIRGER

Grundfladen var flg. efter hugst (m^2 pr. ha):

Parcel	F. 41	F. 59	F. 76
J	17,8	19,3	20,3
B	19,1	21,1	23,2
U	20,1	37,5	37,3

Undersøgelserne blev påbegyndt i juli 1950, idet samtlige træer nummereredes. Foruden diameter og højde målttes højderne over jord af bl. a. nederste levende gren samt visse karakteristika for det enkelte træ, såsom vandris, form m.m.

Højden over jorden af nederste levende gren regner forf. som den bedste indikator for oprensningshøjden, og han konkluderer blandt andet følgende ud fra målingerne i 1950 for J, B og U parcellerne:

- 1) de højeste træer er de bedste oprensede
- 2) Et markant fald i oprensningshøjden for stigende diameter inden for en given højdeklasse
- 3) spektret i oprensningshøjderne er 3-4 m for en given højdeklasse.

Målinger af oprensningshøjde har fundet sted i alle hugstårene 1950-76, og forf. diskuterer nærmere de to udhugningsprincippers indvirkning herpå.

Tabel 1. Oprensningshøjde udtrykt ved højden af nederste levende gren.

Måle- år	Parcel		
	J	B	U
1950	5,06	5,68	7,12
1959	6,09	6,59	8,97
1967	7,34	7,41	10,58
1976	8,83	9,32	12,16

Oprensning, cm	J	B	U
ialt	377	364	504
naturlig	311	385	504
v. selektion	66	-21	-

Man får herved en række oplysninger, som kan konkluderes i nedenstående:

- 1) oprensningen er forløbet jævnt i denne 26-års periode. I J-parcellen ialt 3,77 m eller 13 cm pr. år, i B-parcellen næsten det samme, 3,64 m. Urskovsparcellens oprensningstempo har været større med 18 cm i gennemsnit pr. år.
- 2) oprensningshøjden er endt med næsten det samme ved Jagds og Bavngaards behandling, hhv. 8,83 og 9,32. U-parcellen ligger 2-3 m højere, 12,16 m.
- 3) Ved hugstindgreb fjernes oftest de

laveste træer, hvorfor bevoksningens højde bliver større efter hugsten, og denne (statistiske) højdeforøgelse benævnes den uægte højdetilvækst. Forf. omtaler, at der på tilsvarende måde kan forventes en uægte tilvækst på oprensningen, såfremt det fortrinsvis er de dårligst oprensede træer, der hugges, og denne beretnings målinger angiver i tabel 1 såvel den ægte som den uægte tilvækst på oprensningen for de to hugstmåder.

Af tabel 1 ses, at dette er tilfældet ved Jagds hugst, idet 66 cm af den totale oprensning på 377 cm skyldes selektionen. Anderledes forholder det sig på parcel B, hvor den første hugst har givet en formindskelse af oprensningen på 21 cm i alderen 34 til 60 år.

I U-parcellen forekommer der selvagt ingen selektionseffekt, da der ikke foretages hugstindgreb.

VANDRISPROBLEMET er undersøgt, idet der for samtlige træer ved forsøgets anlæg i 1950 blev noteret vandris mængde og -størrelse efter en skala fra 0-3. Ved disse registreringer blev der ikke konstateret større forskelle mellem J og B parcellerne, hvorimod U-parcellen, der havde stået urørt i 9 år, havde en del flere vandris.

I 1976 havde U-parcellen stadig mange vandris, især på de tyndeste træer. I de udhuggede parceller er vandrisfrekvensen stadig ret ensartet uanset hugstbehandling. Dette sidste kan forekomme mærkeligt, idet forekomsten af 2. etage, der kun forekommer hos Bavngaard, traditionelt opfattes som et værn mod vandrisdannelse, ligesom den stærkere lysttilgang, der er en følge af den stærkere hugst, kunne forventes at have øget vandrisrisikoen.

N. E. Holten

Hedeselskabets planteskoler

Fordi de første år er afgørende!

HEDESELSKABET

Centralplanteskolen
Plantagevej 4
7200 Grindsted
Telefon 05 32 01 11

Hedeselskabets skovbrugsafdeling

- over hele landet . . .

Gør skoven mere lønsom

Hedeselskabet har veluddannede medarbejdere og effektive maskiner. De 10 skovdistrikter administrerer ca. 1.400 skov- og plantageejendomme - både private og offentlige. Et solidt erfaringsgrundlag, rationel drift og koordineret afsætning er med til at gøre Deres skov mere lønsom.

Både små og store opgaver

Brug os til rådgivning, skovning og plantning. Salg af råtræ, juletræer og pyntegrønt samt den økonomiske administration af Deres skovejendom.

Har De ikke brug for en totalløsning, klarer vi også enkeltstående opgaver.

Kontakt os - Ring til nærmeste distriktskontor

HEDESELSKABET

Skovbrugsafdelingen
Postboks 110
8800 Viborg

Litteratur:

U-landsbistand til skovbrug

Danida: Danmarks deltagelse i det internationale udviklingssamarbejde 1984. 320 sider. Rekvireres hos Danida, tlf. 01 - 92 09 45.

Danmark er efterhånden kommet op på at yde betydelige beløb i u-landsbistand. I 1984 blev der anvendt 2,4 milliarder kr. til bilateral bistand (direkte rettet til enkeltlande), mens 1,8 milliarder var multilateral bistand (kanaliseret gennem internationale organisationer).

Af den bilaterale bistand går en relativt stor del til jordbrug - i 1984 var det 34%. Det er dog en ret lille del heraf, som går til skovbrugsaktiviteter. En liste over de projekter som er i gang i øjeblikket, ser således ud (i parentes er anført det bevilgede beløb for en periode på oftest 3-5 år):

Træplantning i Etiopien (48,6 mill. kr). 8700 ha tilplantes med henblik på produktion af brænde, bekæmpelse af erosion og på at skabe beskæftigelse i områder med stagnerende landbrugsproduktion.

Skovplantning i Nordindien (35 mill.). Skal øge forsyningen af brænde, foder og gavntræ på uudnyttet jord i tre delstater.

Skovplantning i Ruvuma-regionen i Tanzania (8,5 mill.). Der indgår også vejbygning og husbygning i projektet.

Skovfrøforsyning i Nicaragua (3,5 mill.). Etablering af frøforsyning, som kan dække behovet for frø af god kvalitet, samt uddanne personale.

Skovfrøcentret i Humlebæk (13 mill.). Styrkelse af skovsektoren i Syd- og Sydøstasien ved at bevare og udnytte de genetiske ressourcer.

Ørkenbekæmpelse i Mauretania (22,4 mill.). Beplantning og opsætning af læhegn 15 steder for at beskytte landsbyer og oaser mod ørkenen.

Ørkenbekæmpelse omkring Nouakchott i Mauretania (4,5 mill.). Udvikling af metoder til vedvarende stabilisering af sandklitter omkring hovedstaden.

Brændselsøkonomiske ovne i Gambia (2,6 mill.). Udvikling og produktion af ovne til husholdninger for at undgå brændehugst og dermed erosion og ørkendannelse.

Energiprojekter i Senegal og Sudan (14 og 7,7 mill.). En del af projekterne går ud på at sprede brændselsbesparende ovne.

Danidas bilaterale projekter falder på fire områder: Skovplantninger for at erstatte ødelagt skov eller forøge skovarealet, etablering af frøforsyning med henblik på plantningsprojekter, be-

kæmpelse af erosion og ørkendannelse ved læhegn og klitdæmpning, samt udvikling af ovne, som udnytter brændet bedre for at mindske det voldsomme pres på de sparsomme skovressourcer.

Det synes at være ret beskedne beløb, som afsættes til skovbrugsprojekter i betragtning af de store problemer, som tegner sig i mange u-lande omkring ørkendannelse og fremskaffelse af brænde til husholdningerne. Projekter af denne art kan være lige så væsentlige som mere traditionelle landbrugsprojekter til produktion af fødevarer. Hertil kræves beskyttelse af markerne mod erosion, og udnyttelse af madvarerne kræver, at der er energikilder til rådighed ved tilberedningen.

Det kunne derfor være relevant at opprioritere disse områder, hvor Danmark trods sin skovfattigdom har mange erfaringer at trække på. Det gælder områder som tilplantning af øde områder, klitdæmpning, skovplanlægning og produktion af brændeovne.

sf

Bagsiden af beretningen, som viser ørkenbekæmpelse i Mauretania.

BØGBØGBØGBØGBØG
BØGBØGBØGBØGBØG
BØGBØGBØGBØGBØG
VALLØSTIFT SAVVÆRK

Vi er
købere til
NALETRÆER

(kvalitet: B-C-D)
til produktion af paller.
Spørg efter værkfører
E. Thøgersen
(evt. aftentlf.: 05-42 38 11)

RIBE EMBALLAGE
TØNDERVEJ 8 · 6760 RIBE · TELEFON 05-42 37 11

Tidskriftlæsekredse

Statsbiblioteket i Århus tilbyder deltagelse i læsekredse for udenlandske tidsskrifter. Mod at betale en afgift får man et eller flere tidsskrifter tilsendt med posten og har indtil 10 dage til at læse dem igennem. En læsekreds består normalt af 5-6 læsere, og der medsendes adressemærkater til brug ved videresendelse til næste deltager.

Der indgår i cirkulationen 4000 udenlandske tidsskrifter inden for forskellige fagområder, f.eks. skovbrug, botanik, EDB, miljø, management, landbrug, økonomi m.v., lige som der er mere hobbyprægede områder som havebrug, filateli osv.

Alle kan deltage, og der betales et gebyr på minimum 35 kr. pr. tidsskrift pr. år - prisen fastsættes i forhold til abonnementsprisen.

Indmeldelse til 1986 slutter den 8. oktober 1985. Kataloget kan tilsendes ved henvendelse til:

Statsbiblioteket
Tidskriftlæsekredse
8000 Århus C
Telefon 06 - 12 20 22

3 nye film i Skovteknisk Institut's filmarkiv

Skovteknisk Institut har optaget og redigeret 3 nye film, som er klar til efterårets og vinterens filmaftener i skovklubber og på distrikter. Filmene viser:

1. Film nr. 46:
Skovningsmaskiner - Journal 1984.
- Trædelsmetoder i Nordfinland.
- Afkvister - trævender (Det Danske Hedeselskab).
- DK Mikro.
- TH 25 skovningsmaskine (DK).
- SP 21 skovningsaggregat (Sverige).

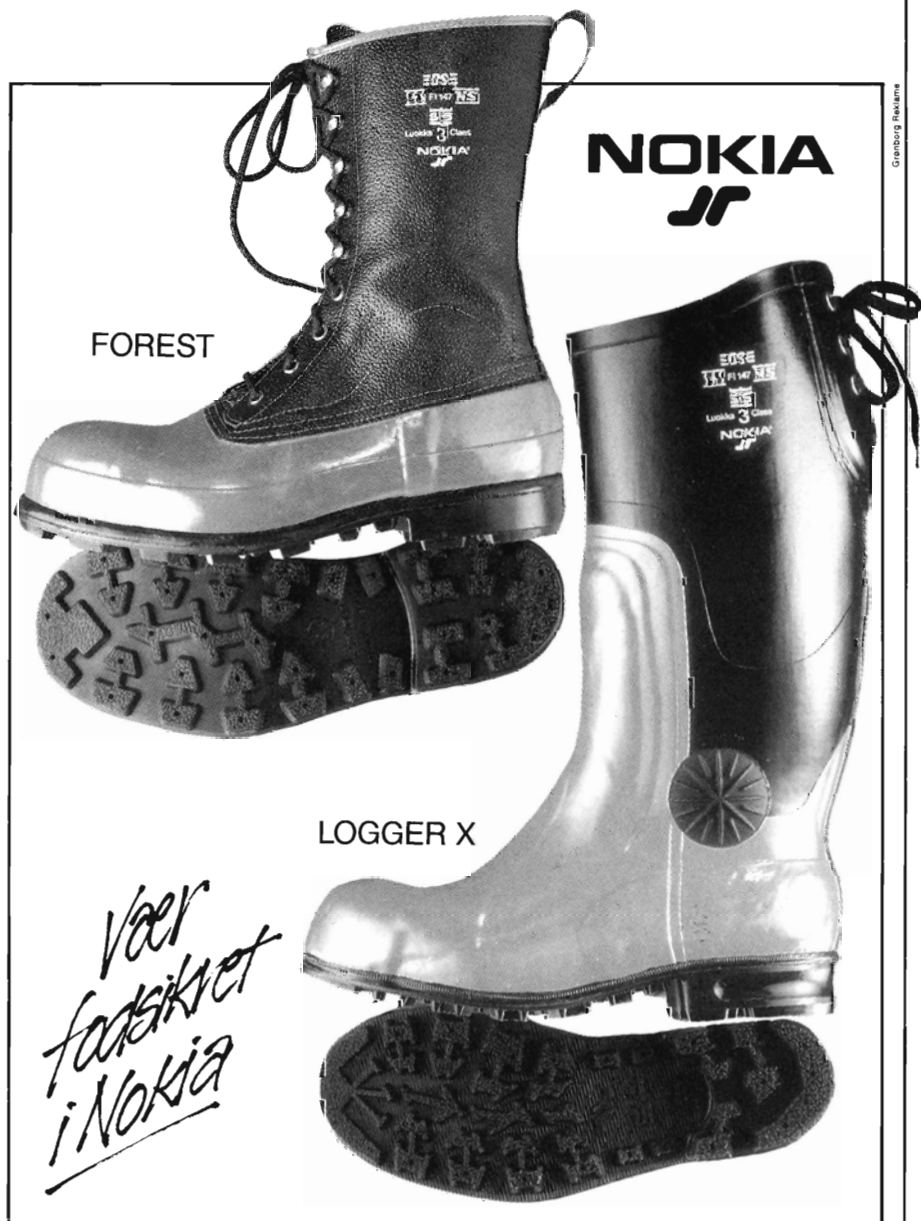
2. Film nr. 47:
Skovmaskinedemonstration på Langesø 1984.
Nyheder og indtryk fra Skovteknisk Institut's Maskinedemonstration på Langesø i 1984.

3. Film nr. 48:
Elmia Wood 1985.
Nyheder og indtryk fra Elmia 1985.

Filmene er 8 mm smalfilm og kan lejes i Skovteknisk Institut for 50 kr. + moms pr. film. Henvendelse til Birte Kreilgård på telefon (01) 24 42 66.

Skovens folk er på sikker fod med Nokia

Nordisk kvalitet og pasform fra top til bund er billigst i længden!

Rekvirér udførlig farvebrochure og få anvist nærmeste Nokia-forhandler hos:

NKP SKO AS

7760 Hurup · Telefon 07 - 95 15 00

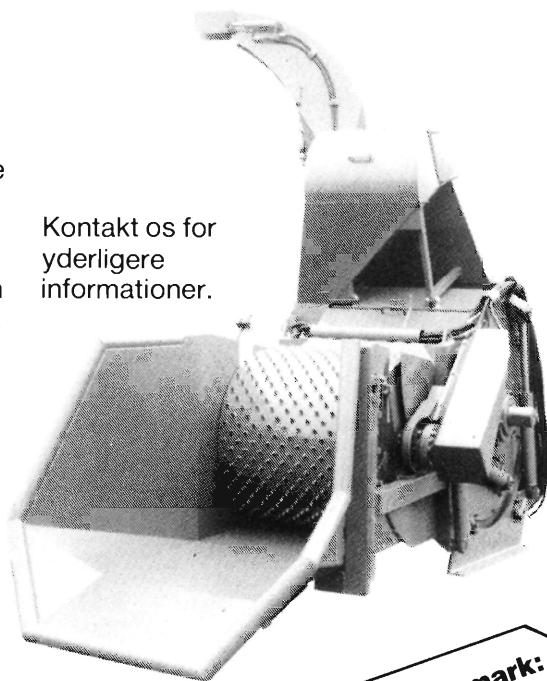
ERJO flishuggere til skovbrug

ERJO har flishuggere fra den lille type 160 T, som kan drives af den mindre traktor – og op til de helt store flishuggere for flere hundrede HK. Vi kan levere flishuggere med indførselsvalse i alle gængse størrelser – også for traktordrift. Indførselsvalsen er altid effektreguleret. Derfor kan disse flishuggere drives af en traktor med 60 HK eller mere. ERJO flishuggere kan desuden leveres for indbygning efter ønske.

ERJO flishuggere leverer en stikfri flis, da det er en tromlehugger. Dette sikrer et særdeles økonomisk energiforbrug pr. hugget m³.

Kontakt os for yderligere informationer.

ERJO
MASKINER AB

Eneforhandling for Danmark:

Savklinger og knive m.m./STRIDSBERGS
Flishuggere, barkrivere og sold/ERJO
Savværksanlæg, klingsave og transportører/ BRDR. LINDQVIST
Afbarkningsmaskiner/VALON KONE
Slibe, stukke- og stelmaskiner/ISELI
Tømmerindtag, sorter- og stableanlæg/ALMAB
Multisave og specialsave/VEST-SAV
Målerammer og styranlæg/STYR-LOGIC
Laser-streglys/LATRONIX
Trætørreanlæg/WOODDRYER

Eneforhandling for Danmark:

Brødbæk & Co.

Springbankevej 5 - DK-7173 Vonge
Telf. 05-80 35 99 - Bitelf. 049 57595

Novopan udvider

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S har i 1984 solgt 184.000 m³ spånplader, hvilket er en stigning i forhold til 1983 på 13%. Afsætningen i 1985 forventes uændret i forhold til 1984. Hjemmemarkedsforbruget af spånplader udgjorde i 1984 500.000 m³.

I august måned 1985 blev et moderne spånpladeanlæg med en kapacitet på ca. 60.000 m³ taget i brug til specialproduktioner. Anlægget afløser et ældre 1-etages spånpladeanlæg, der indtil videre bevares som reserve.

Pr. oktober 1985 forventes et nyt moderne, EDB-styret savanlæg igangsat, hvilket vil forøge opskæringskapaciteten af fixmål væsentligt. Samtidig hermed investeres i et nyt EDB-system til optimering af kundeordrer og opskæringsopgaver på savanlægget.

Over de sidste 2-3 år er der herefter investeret 60 mio. kr. med henblik på at sikre den fremtidige produktion.

Novopan Træindustri A/S

A/S Grindsted Imprægnerings- anstalt

er køber af nåletræ til master

Grindsted tlf. (05) 32 08 55*

John Rolskov's Planteskole I/S

Sønder-Vissing, 8740 Brædstrup
Telefon (05) 75 40 53

SKOVPLANTER
i gode provenienser,
samt flere planter
til rekreative formål m.v.

Prisliste tilsendes efter ønske.

Skovplantekulturerne står under
Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Planter til skov og hegn

**PETER SCHIØTT's
PLANTESKOLE**

7361 Ejstrupholm
Tlf. (05) 77 25 52

*Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter.*

NISSEN ■ ■ ■
DANMARK ■ ■ ■

Forstplanteskolen, Veringe

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet.

Forlang prisliste

Indehaver: **Ole van Tol**

Tlf. (09) 75 12 88

Produktion:

Dansk tømmer,
planker, brædder og lægter

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer

A/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

Skærbækvej 12 - DK-7400 Herning
Tlf. 07-12 41 88

Vore skoverfarne vognmænd udfører med kranudstyrede lastvogne og lastevne 20-25 tons kørsel af:

RÅTRÆ i alle dimensioner
PYNTEGRØNT
TØMMER/TRÆLAST m.v.
i ind- og udland

**RØNNEDE
LAST A/S**

Industrivej 14, 4683 Rønnede
telefon 03 . 71 15 25

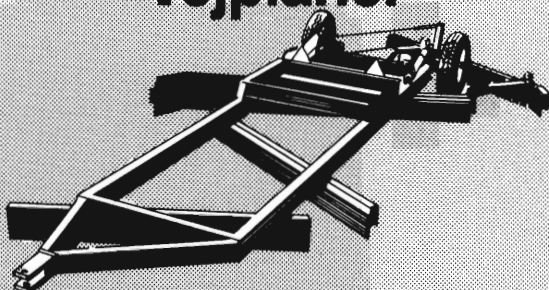
Lad DERES bøgetræ
blive **verdenskendt.**

Bøgetræ **købes** til
forarbejdning af
produkter i anerkendt
dansk design og højt
kvalitetsniveau for
eksport til det meste
af verden.

Kontaktpersoner:
Hans P. Nielsen
eller
Kaj Frederiksen.

Richard Nissen A/S
DK-8870 Langaa
Tlf. 06 - 46 13 33

Vejplaner

N LAIGAARD
 FABRIK FOR VEJMASKINER
 HELSINGFORSGADE 6 · AARHUS N · TLF. (06) 16 24 44

Alderslyst Savværk og Silkeborg Pallefabrik

v/ brødrene Møballe
KASSETRÆ KØBES

Nørrevænget 47 - 8600 Silkeborg
 Tlf. (06) 82 06 88 - (06) 82 01 21

SANDVIK SKOVSPIL

Fa. Gunnar Gregersen

SKOVSERVICE

Strøget 25 · 8766 Nr. Snede · Tlf. 05 - 77 00 77

Forh. af:

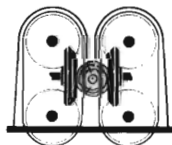
PARTNER og HUSQVARNA motorsave, GORM NIROS radiofjernbetjent udstyr og SKARPSKO hjulkæder, stålwirer, kæder, reservedele og udstyr, kløvemaskiner - kort sagt: Alt vedrørende skovning og udsælning.

MATRUP - FRØSLEV

Savværkerne køber

NÅLETRÆ

til produktion af bygningstømmer

Afregning efter ønske

MATRUP SAVVÆRK
FRØSLEV/ SAVVÆRK

Råtræchef Paulo Andreassen privat

(05) 76 15 00

(04) 67 06 00

(05) 76 11 95

Klimastatistik juli 1985

Nedbør, mm

Amt	Målt	Normal	29/7-26/8
Nordjyllands	78	72	102
Viborg	78	77	117
Århus	68	72	78
Vejle	81	79	116
Ringkøbing	93	80	147
Ribe	92	82	141
Sønderjyllands	92	80	114
Fyns	82	66	72
Vestsjællands	78	65	83
Nordøstsjælland	88	73	108
Storstrøms	77	68	102
Bornholms	52	60	75
Ialt	82	74	109

Af gennemsnitsnedbøren faldt 7% i første ti-døgn, 31% i andet tidøgn og 62% i resten af måneden.

Antal nedbørsdøgn 16 13

Temperatur °C

middel	15,8	16,5	15,6
absolut minimum	7,6		9,5
absolut maximum	26,2		21,5

Antal soltimer 217 247 164

Hypighed af vindstyrke %

Styrke 6	5	4	10
Styrke 7	1	2	4

Plante smil og plante solskin med Danplanex.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomst kontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Danplanex
PLANTESKOLER A/S
 6230 Rødekro · Tlf. 04-66 29 33

VIMEK

tyndingsprocessor. SKÅNSOM MOD MAND OG SKOV

VIMEK STÅR SIG I KONKURRENCEN med 400 solgte maskiner.

VIMEK er maskinen også til vanskelig terræn, smalle spor med stor afstand.

Tekniske data:

Indmadning	2.5 m/sek.
Hydr. sving	+/- 35°
Hydr. vip	+/- 40°
Mek.spil, wire	40 m
Mek.spil, træk	2.5 ton
Hydraultryk	130 bar
Oliemængde	17 l/min.
Oliemængde m. hydr. sav	35 l/min.
Traktor	50 hk
Vægt	675 kg
Max. trædiameter	33 cm

ALLE nye maskiner leveres forberedte for den nye mekaniske sav, som er hurtigere end den hydrauliske og ikke kræver ekstra olie.

Saven klar til eksport fra nytår.

Mekanisk længdeudmåling leveres.

VIMEK giver for en rimelig investering et afvekslende og lettere arbejde uden løft og med høj sikkerhed. Den fordobler en normal dagspræstation.

121

Skovmas ApS

DK-8870 Langå Tlf. (06) 46 14 11